

**ДО
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ГР. СОФИЯ**

К О Н Ц Е П Ц И Я

**за стратегическо управление на
СПЕЦИАЛИЗИРАНАТА ПРОКУРАТУРА**

**Изготвена от
Иван Стойменов Гешев
– прокурор в Софийска градска прокуратура**

**кандидат за заемане на длъжността
АДМИНИСТРАТИВЕН РЪКОВОДИТЕЛ НА
СПЕЦИАЛИЗИРАНАТА ПРОКУРАТУРА**

гр. София, 2016 година

Съдържание:

Увод – стр. 3

- I. Лична мотивация за заемане на длъжността Административен ръководител на Специализираната прокуратура – стр. 3
- II. Анализ и оценка на състоянието на Специализираната прокуратура – стр. 4
 1. Характеристика на Специализираната прокуратура – стр. 4
 2. Структура, кадрова обезпеченост и материална база – стр. 6
 3. Обобщени данни за дейността на Специализираната прокуратура и разследващите органи. Натовареност. – стр. 8
- III. Достижения и проблеми в досегашната дейност на Специализираната прокуратура – стр. 28
 1. Достижения в досегашната дейност – стр. 28
 2. Основни проблеми в досегашната дейност – стр. 31
- IV. Набелязване на цели за развитието на Специализираната прокуратура и мерки за тяхното достигане – стр. 34
 1. Решаване на организационните проблеми, създаване на спокоен за работа микроклимат и повишаване мотивацията на колектива – стр. 34
 2. Значително подобряване на основните статистически показатели на Специализираната прокуратура – стр. 36
 3. Повишаване на общественото доверие в Специализираната прокуратура – стр. 41

Заклучение – стр. 42

Използвани източници – стр. 43

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА - ЧЛЕНОВЕ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,

В съответствие с изискванията на чл.194б, ал.1, т.2 от Закона за съдебната власт и на чл.4, ал.3, т.7 от Правила за избор на административни ръководители на органите на съдебната власт по чл.167, ал.1, т.2 - 4 от ЗСВ (приети с решение на ВСС по Протокол № 10 от 14.03.2013г.; изм. и доп. с решение на ВСС по Протокол № 54 от 20.11.2014г.), Ви предоставям настоящата концепция за стратегическо управление на Специализираната прокуратура, в качеството си на кандидат за неин Административен ръководител. В нея съм изложил мотивацията си за заемане на длъжността, анализ и оценка на състоянието, достиженията и проблемите на Специализираната прокуратура, както и вижданията си за целите и задачите по отношение на ръководството ѝ.

Така предоставената от мен на вниманието на Висшия съдебен съвет концепция, се основава на вече почти двадесет годишния ми практически опит на прокурор, следовател и оперативен работник. В настоящото ми становище не се съдържа анализ с негативен смисъл. Обсъдените по-долу факти имат за цел само и единствено обективна оценка на Специализираната прокуратура и набелязване на ефективни и ефикасни мерки за подобряване на състоянието ѝ, а не цялостно отричане на постигнатото досега. Последният подход, макар и по-лесен, освен дълбоко неправилен, би бил и явно несправедлив към труда на колегите от Специализираната прокуратура. Изхождайки от това, моята концепция се базира, както на желание за запазване на постигнатите от Специализираната прокуратура положителни резултати, така и за тяхното надграждане и възходящо развитие. В краткосрочен план основните ми цели ще са създаване на спокоен за работа микроклимат и повишаване мотивацията на колектива, а в средно и дългосрочен аспект, дейността ми ще е насочена към значително подобряване на основните статистически показатели и общественото доверие в Специализираната прокуратура.

Нямам и не бих могъл в рамките на това изложение да имам претенции за пълна изчерпателност и/или уникалност. Ще се постарая да избегна риска от използване на изпразнени от съдържание фрази и декларации или най-малкото на такива, в които не вярвам. В своята концепция излагам само най - важните си виждания за актуалното състояние и проблемите, свързани с дейността на Специализираната прокуратура в организационен аспект, както и за начините и средствата за тяхното преодоляване.

1. Лична мотивация за заемане на длъжността административен ръководител на Специализираната прокуратура

Решението ми да се кандидатирам за длъжността Административен ръководител на Специализираната прокуратура взех след сериозно обмисляне на личните си качества, професионалния ми опит, съпоставка им с изискванията, свързани с този пост и с ясното съзнание за огромната отговорност, която бих поел в случай, че бъда избран.

Мотивите ми да сторя това са свързани и се изразяват в обективното ми виждане за настоящото състояние на Специализираната прокуратура, възприятието ми за съществуващите възможности за подобряването му и за извоюване на по - голям авторитет на този орган на съдебната власт, а оттам и намерението ми констатираните недостатъци да бъдат отстранени. Смятам, че съм в състояние да допринеса за съществена положителна промяна в организацията и дейността на Специализираната прокуратура.

Такава според мен може да настъпи само посредством стимулирането на всеки прокурор и следовател да работи качествено и в срок, като с актове си показва спазване на закона и съобразяване с доказателствата по конкретния казус. Мнението ми е, че

професионализъмът и почтеността на всеки магистрат са необходими условия за доброто име на Прокуратурата на РБ, а и на съдебната власт като цяло. Постоянното стимулиране на такъв тип работа в нормална работна среда, непримиримостта към умишлено допуснати слабости, повече откритост и достойнство, според мен е поведението, което се дължи от един административен ръководител и точно така възнамерявам да ръководя, ако бъда избран на тази длъжност.

На базата на практическия си опит в органите на съдебната власт (а и общо казано в структурите на правоохранителната система) съм убеден, че когато прокурорите и следователите знаят, че административният им ръководител информирано подкрепя техните решения, е налице комфорт за работа, несъпоставим с каквито и да е други професионални стимули. Увереността, че мога да изградя такъв тип работна среда, е част от мотивите да се кандидатирам за длъжността Административен ръководител на Специализираната прокуратура.

Моето решение е продиктувано и от дълбокото ми убеждение, че Специализираната прокуратура би могла и трябва да има още по – сериозен авторитет и принос, както при съпоставката и с останалите звена на Прокуратурата на Република България, така и сред обществото, на чиито интереси следва да служи. Смятам, че притежавам решимост и мотивация да работя в тази насока и качествата да успея.

Излагането на лични способности и позоваването на тях в мотивационно изложение винаги крие сериозен риск от субективно (повече или по - малко) изкривяване на действителността, както и от използване на клиширани и изпразнени от съдържание фрази. Съзнавайки ясно това, считам, че съм отчел обективно притежаваните от мен способности, а именно своевременно да вниквам и да се ориентирам в проблемите, задълбочено да анализирам възникналата ситуация, да приемам чуждо мнение при сериозни аргументи, стремежът ми за обективност при набелязване на необходимите мерки, уменията ми да работя в екип с различни по характер хора и не на последно място, способността ми да нося отговорност за взетите от мен решения. Смятам, че мога да синтезирам информация от различни източници в една цялостна картина, която да анализирам обективно и критично. Разполагам със способността да идентифицирам и решавам проблеми в условия на непълна информация и мога да предложа нестандартен подход за тях.

Един ръководител (и в частност в съдебната власт) трябва да е не само и единствено добър специалист, но и човек, който може да решава ежедневните проблеми на магистратите и съдебните служители, като в крайна сметка успее да изгради и управлява колектив, способен да осъществи ясно дефинираните цели, стоящи пред съответното организационно звено. Смятам, че мога не само да постигна това, но и да формулирам и структурирам, както тези необходими крайни резултати, така и мерките и пътя за реализирането им.

Сплотявайки и ангажирайки усилията на целия колектив на Специализираната прокуратура (съставен от добри професионалисти, немалка част от които познавам от работата ни, в различни структурни звена на ПРБ) при спазване на ясни правила и критерии за оценка, колегиално и възможно най-открито за обществото, ще работя за реализиране на очертаните в концепцията ми цели.

II. Анализ и оценка на състоянието на Специализираната Прокуратура

1. Характеристика на Специализираната прокуратура.

Специализираната прокуратура притежава компетентност да разследва дела, подсъдни на Специализирания наказателен съд. СП и СНС са създадени с акт на

Народното събрание – Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт, обнародван в Държавен вестник бр. 1 от 04.01.2011 г., в сила от 04.01.2011 г. Допълнителна правна уредба на дейността им е дадена в Закона за изменение и допълнение на НПК (обн. ДВ., бр. 13/2011 г.) и започват работа на 1 януари 2012 г. Особено важното и специфично място на Специализираната прокуратура, сравнено с това на останалите окръжни прокуратури, се определя от териториалния ѝ обхват, обземащ цялата територия на Република България и от специфичната функционална компетентност, която ѝ вменява Наказателно – процесуалния кодекс на РБ. Ролята ѝ в цялата правораздавателна система на държавата е двустранна – от една страна, слабостите в работата на Специализираната прокуратура влияят съществено върху степента на доверие на обществото към цялата система, но от друга - успехите на това звено на Прокуратурата често са омаловажавани, остават неразбрани и са възприемани като опити да се повиши доверието на гражданите в правораздавателните органи.

Специализираната прокуратура работи по делата за престъпления, които съгласно чл.41а, ал. 1-6 от НПК, са подсъдни на Специализирания наказателен съд, а именно:

- Образуване, ръководене или участие в организирана престъпна група - чл.321 от Наказателния кодекс;
- Престъпления по Глава Първа от Наказателния кодекс
- Участие или ръководство на организация или група, която сключва сделки или извлича облаги чрез сила или страх - чл.321а от НК;
- Престъпления по поръчение или в изпълнение на решение на организирана престъпна група – 28 престъпления по член 116, ал. 1, т. 10, чл. 131, ал. 1, т. 8, чл. 142, ал. 2, т. 8, чл. 142а, ал. 2, предложение второ, чл. 143, ал. 2, предложение второ, чл. 143а, ал. 3, предложение второ, чл. 155, ал. 5, т. 1, чл. 156, ал. 3, т. 1, чл. 159, ал. 5, чл. 159г, предложение второ, чл. 162, ал. 3, предложение първо и ал. 4, чл. 195, ал. 1, т. 9, предложение второ, чл. 199, ал. 1, т. 5, чл. 208, ал. 5, предложение първо, чл. 213а, ал. 2, т. 5, предложение второ и ал. 3, т. 3, чл. 214, ал. 2, т. 1 и 2, чл. 235, ал. 4, предложение първо, чл. 242, ал. 1, буква "ж", чл. 253, ал. 3, т. 1, предложение второ, чл. 256, ал. 2, предложение второ, чл. 278а, ал. 3, предложение трето, чл. 280, ал. 2, т. 5, чл. 330, ал. 2, т. 4, чл. 346, ал. 6, предложение второ, чл. 354а, ал. 2, т. 1, чл. 354б, ал. 2 – 4, чл. 354в, ал. 2 – 4 и чл. 356б, ал. 2 от Наказателния кодекс.
- Специализираната прокуратура притежава екстериториална компетентност – прокурорите могат да разследват посочените престъпления и когато те са извършени в чужбина.
- Специализираната прокуратура притежава и т. нар. свързана компетентност – когато са извършени няколко престъпления, разследвани в едно или повече дела, имат връзка помежду си и едно от тях е от кръга на изброените в чл.41а, ал.1 и 2 НПК, всички те са подсъдни на Специализирания наказателен съд.
- С изменение на НПК от 04.06.2015г. ДВ бр.42/2015г. от компетентността на Специализираната прокуратура отпаднаха престъпленията извършени от лица, които са служители в охранителна или застрахователна организация, действат по поръчка на такава организация, извършват охранителна дейност, от лице от състава на МВР, незаконното притежаване на оръжие, боеприпаси и взривни вещества в големи количества. С тази законодателна промяна Специализираната прокуратура бе разтоварена от този тип „битови дела“, които нямат нищо общо с идеята за противодействие на организираната престъпност. С посочената законодателна промяна на Специализираната прокуратура бяха възложени такива престъпления

като - тероризъм, диверсия, шпионаж, особени случаи на каналджийство и организирана престъпна дейност на лица с имунитет.

Разследването по дела на Специализираната прокуратура се извършва от разследващи полицаи на МВР, определени със заповед на Министъра на вътрешните работи, и следователите при Специализираната прокуратура.

Оперативното осигуряване на разследванията на Специализираната прокуратура се извършва от:

- Главни дирекции на МВР, предимно Главна Дирекция „Борба с организираната престъпност“ , Главна Дирекция „Криминална полиция“, Главна Дирекция „Гранична полиция“, Специализираната дирекция „Вътрешна сигурност“ на МВР и областните дирекции на МВР;
- Държавната агенция за национална сигурност;

2. Структура, кадрова обезпеченост и материална база

➤ Структура

Основните задачи през периода 2012г. - 2013г. за Специализираната прокуратура, като новосъздадена национална прокуратура, са били организационно и кадровото изграждане, наред със старта и изпълнението на пряката ѝ дейност по преписки и наказателни производства, съобразно функционалната ѝ компетентност по НПК и ЗСВ. След 2014г. задачата пред СП е развитие на капацитета на прокуратурата.

Първоначално в Специализираната прокуратура са обособени два отдела - отдел първи - „Криминален“ и отдел втори - „Икономически“, като в следствие със Заповед № РД – 04 – 105/06.03.2015г. на Главния прокурор, г-н Сотир Цацаров, е създаден Трети отдел „Данъчни престъпления“ в СП, с цел подобряване на ефективността, сročността и качеството на работа по преписките и делата с предмет престъпление по чл.321 вр. чл.255 и чл.256 от Наказателния кодекс /т.нар. „данъчни престъпления“/. На прокурорите от отдела се възлагат дела и преписка свързани само и единствено с конкретната материя и същите са освободени от други задължения, които имат останалите прокурори в Специализираната прокуратура. В резултат на постигнато споразумение между Прокуратурата на Република България и Национална агенция за приходите, от началото на месец април 2015г., към това звено работят седем прокурора и четирима служители от Национална агенция за приходите.

На основание чл.136 ал.1 от ЗСВ е създаден и функционира отдел “Следствен“ към Специализираната прокуратура.

Актуалният кадрови състав на прокурорите и следователите по отдели е следният:
-отдел 01 „Криминален“ - 8 прокурори;
-отдел 02 „Икономически“ - 5 прокурори /от които един и. ф. административен ръководител на СП/;
-отдел 03 „Данъчен“ - 8 прокурори /от които обаче един е в дълъг болничен отпуск/;
-отдел „Следствен“- 12 следователи;

Виждането ми за структурата на Специализираната прокуратура към момента съвпада с настоящата организация, с малки изключения, на които ще се по-нататък в изложението си.

➤ Кадрова обезпеченост

Магистрати

Към 01.01.2015г., щатната численост на магистратите от Специализирана прокуратура е 34 щатни бройки, от които 22 щатни бройки прокурори (включително административния ръководител) и 12 щатни бройки следователи в Следствения отдел на Специализирана прокуратура (включително и завеждащ СО на СП).

Към 01.01.2015г. в СП са назначени 17 прокурора (включително административния ръководител), от които един е командирован в АСП от 22.08.2014г., а в следствения отдел – 9 следователя и двама командировани от НСлС и ОП – гр. Шумен.

Към 31.12.2015г. в СП са назначени 17 прокурора (включително и.ф административен ръководител), от които един е командирован в АСП от 22.08.2014г., а друг в СГП от 12.01.2015г. и 6 прокурора командировани в СП. В Следствения отдел са назначени 12 следователи (включително и завеждащ СО на СП).

Прокурорският щат на Специализираната прокуратура в края на 2015 година е запълнен почти на сто процента, а този на следователите на 100% /и то с титулярни следователи/. *В тази връзка и с оглед необходимостта от допълнителни кадри е внесено съответно искане до ВСС за увеличаване на щата на Специализираната прокуратура с още 8 прокурори, 5 следователи и 12 съдебни служители.*

Съдебни служители

Към 01.01.2015г. щатната численост на съдебните служители в СП е 36 щатни бройки. Към същата дата са назначени 27 служители, а към 31.12.2015г. – 34 служители.

Съотношението магистрат – служител по утвърдената щатна численост на СП е 0,94 : 1, а към 17.11.2015 г. съотношението магистрат – служител е 1 : 1 което е недостатъчно с оглед обема на делата и затруднява работата както на прокурорите, така и на служителите.

За периода 2014г. – 2015г. Специализираната прокуратура са напуснали 1бр. съдебен администратор, 1бр. административен секретар, 1 бр. прокурорски помощник, 8 бр. съдебни деловодители и 1 бр. шофьор. В писмо с адм. № 575/17.11.2015г. на и.ф. Административен ръководител на СП - Андрей Андреев до г-жа Даниела Попова – Административен ръководител на АСП са изложени конкретни данни за този кадрови недостиг на съдебни служители от служба „Регистратура, деловодство и архив“, служба „Защита на класифицираната информация“ и служба „Деловодство“ при Следствения отдел на Специализирана прокуратура.

Като кандидат за административен ръководител на този орган на съдебната власт смятам, че при добра организация, мотивираща работна атмосфера и двустранния обмен на информация /административни ръководители – прокурори/ така определен щат /след евентуалното му увеличаване/ е достатъчен за решаване на стоящите пред Специализираната прокуратура задачи. Считам обаче, че той следва да бъде увеличен с две щатни бройки за длъжността „Заместник на административния ръководител“ /или да бъдат трансформирани две налични щатни бройки /.

➤ **Материална база**

Специализираната прокуратура се помещава на партерния и първия етаж в сграда - публична държавна собственост, находяща се в гр. София, ул. „Черковна“ № 90. Отдел „Следствен“ ползва база предоставена НСлС в гр.София, бул. “Г.М.Димитров“ №42.

Работните помещения на Специализираните прокуратури /СП и АСП/ са 38 броя кабинета плюс една заседателна зала, които са оборудвани с необходимата мебелировка и техника и създават добри условия за работа. Магистратите от СП са по двама или по трима в кабинет, с оглед увеличената щатна заетост. С оглед изложеното, като проблем се

очертава липсата на достатъчно работни помещения и този проблем ще се задълбочи при евентуално увеличение на щата на СП. Към момента следователите на СО - СП не разполагат с нито едно работно място и при нужда същите работят в помещенията на СП и АСП.

Специализираната прокуратура е технически обезпечена с компютърна техника и транспортни средства.

3. Обобщени данни за дейността на специализираната прокуратура и разследващите органи. Натовареност.

➤ Досъдебна фаза

Структура на наблюдаваните досъдебни производства

През 2015г. прокурорите при Специализирана прокуратура са наблюдавали 299 бр. наказателни досъдебни производства, от които 143 бр. са новообразувани досъдебни производства.¹

Има увеличение на образуваните през 2015г. досъдебни производства, касаещи ОПГ за изготвяне и преправяне съдържанието на официални документи за самоличност и ОПГ за корупционни престъпления.

На първо място - 19 % от делата на СП, са досъдебните производства, свързани с ОПГ, чиято цел е извършването на престъпления против данъчната, финансовата и кредитна система.

На второ място – 18% от делата на СП, са досъдебните производства, свързани с ОПГ, чиято цел е разпространението на наркотични вещества.

На трето място – с по 11% от делата на СП, са досъдебните производства, свързани с трафик на хора и тези, свързани с престъпления против собствеността.

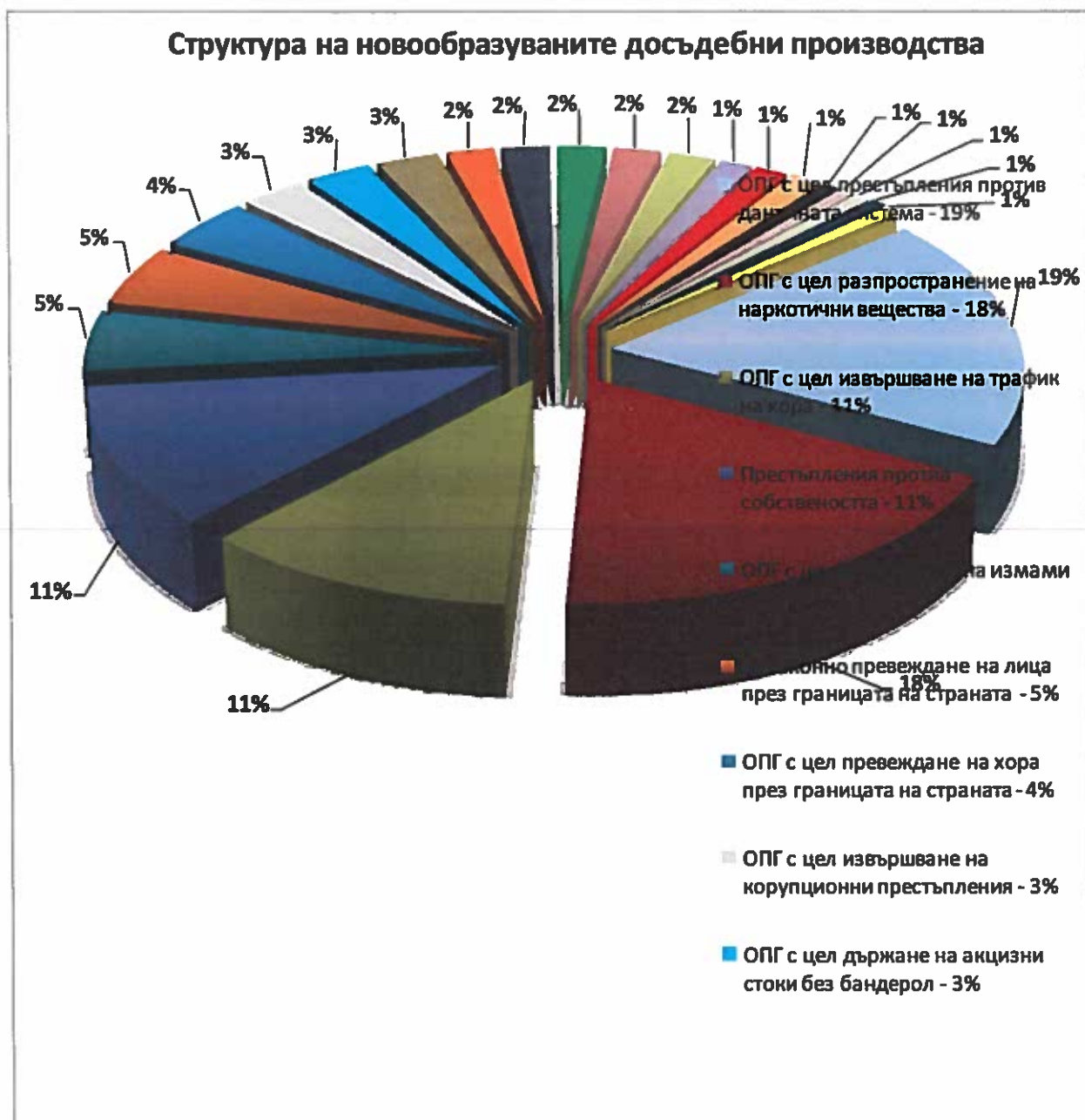
На четвърто място – с по 5 % от делата на СП, са досъдебните производства, свързани с незаконно превеждане на лица през границата – чл.280, ал.2, т.5 от НК и делата, свързани с ОПГ за измами /най често документни измами и телефонни измами/. Ако към процента на делата за незаконно превеждане на лица през границата на Република България се прибави и процентното съотношение на делата свързани с ОПГ за незаконно превеждане на хора през границата, то в този случай общият процент на тази категория досъдебни производства е 9 %. През 2015г. този вид организирана престъпна дейност – незаконното превеждане на лица през границата, за пръв път се нарежда директно на четвърто място по вид дела, образувани в Специализираната прокуратура.

Налице е растеж на делата, образувани в СП спрямо ОПГ свързани с корупционни действия срещу длъжностни лица от ниска, средна и висока позиция от държавния апарат в Агенция Митници, Държавна агенция „Автомобилна инспекция“, Министерство на вътрешните работи и Териториални експертно лекарски комисии и общински администрации. Материалите за образуване на тези досъдебни производства са с източник ДАНС и СД „Вътрешна сигурност“ при МВР. Процентът на тези досъдебни производства е 3 %, което е незначително спрямо общия брой наказателни дела.

Все така устойчиви и съпоставими с изминалите години са показателите, относими до делата спрямо ОПГ за лихварство, ОПГ за държане на акцизни стоки без бандерол и контрабанда, ОПГ за дейности свързани с КИЦ, ОПГ за пране на пари. Значителен спад се отбелязва при образуваните дела, свързани със скиминг. Към момента

¹ Доклад на СП за 2015 г., стр.10 (табл. стр. 12)

не е категорично ясно дали това е устойчива тенденция или се дължи на временни фактори.

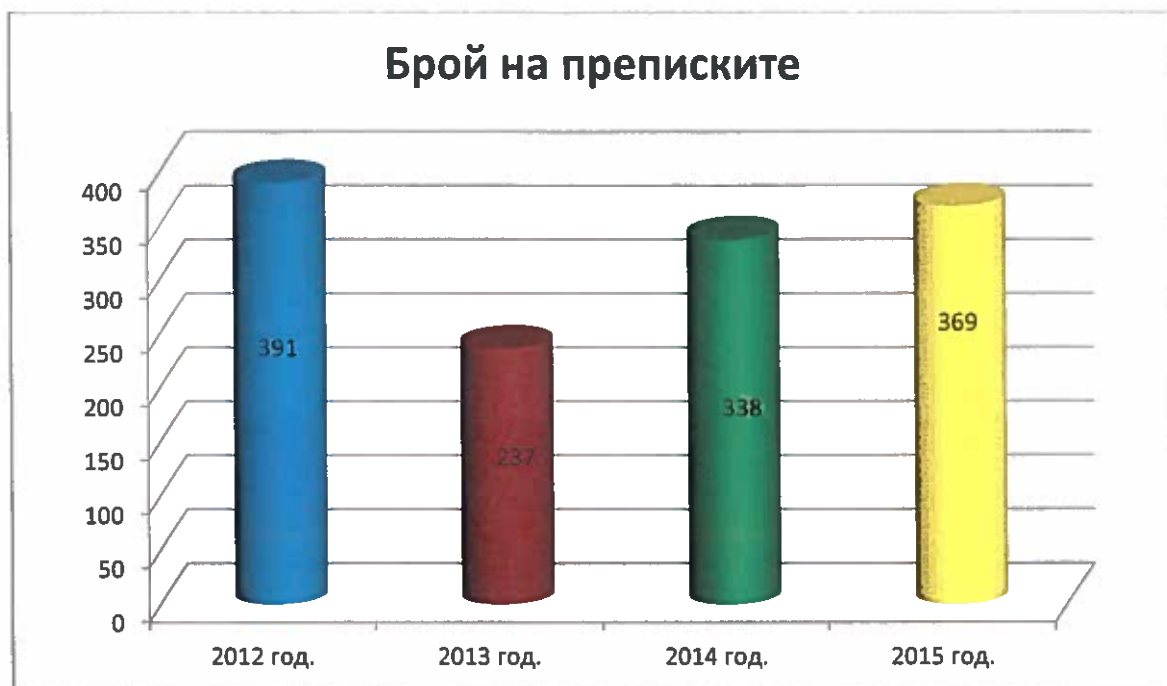
Структура на новообразуваните досъдебни производства²

✓ Наблюдавани преписки

През 2015 година прокурорите при СП са работили по общо 369 преписки, от които 183 са новообразувани. От новообразуваните преписки за 2015г.- 12 броя са по сигнали на ДАНС, 5 броя са по сигнали на НАП. Липсват преписки, изпратени от Агенция „Митници“ при МФ. Преписките за годината са се увеличи с 28 броя.³ Почти двойно в сравнение с предходните две години са намалели новообразуваните преписки.

² Доклад на СП за 2015 г., стр. 12 (табл.)

³ Доклад на СП за 2015 г., стр. 8

Брой на преписки в СП за 2015 г.⁴

През 2015 година, според Доклад за дейността на СП, за периода са решени 253 преписки. От решените 253 преписки, 147 бр. са приключили с откази за образуване на досъдебно производство /тук влизат и изпратените преписки по компетентност на други прокуратури /, по 82 бр. са образувани досъдебни производства, а 84 преписки са решени с възлагане на проверка. От решените 253 преписки, 236 бр. са решени до 1 месец, а 17 бр. са решени над 1 месец.⁵ Това сочи за бързо и срочно произнасяне по голяма част от наблюдаваните преписки. Сравнението на решените в СП преписки с предходните две години е следното: за 2014г. - 307 бр., а за 2013г.- 218бр., които показатели сочат, че решените през 2015г. преписки са общо 253.⁶

Висок е броят на преписки приключили с отказ от образуване на наказателно производство – 147 бр. като през 2014г. са били 84 бр. Процентното съотношение на решените с постановление за отказ от образуване на наказателно производство /в това число влизат и тези преписки, по които материалите са изпратени по компетентност на друга прокуратура/ спрямо наблюдаваните преписки е 39 %.⁷

Налице е трайна тенденция към увеличаване на наблюдаваните преписки. Въпреки това спрямо общия брой магистрати в Специализираната прокуратура, наблюдаваните преписки са, бих казал, незначителен брой. Това позволява подробен и прецизен анализ на събраните данни и законосъобразно и срочно произнасяне на съответните наблюдаващи прокурори. Простото сумиране на решените преписки /приключили с отказ от образуване на наказателно производство + тези, по които са образувани наказателни производства, и решените с възлагане на проверка/ сочи общ брой, различен от посочения в Доклада за дейността на СП за 2015 година - 253. Независимо обаче кой е реалният краен резултат, не би следвало да се допуска съществено натрупване на нерешени преписки от предходен период. Неправилно е, според мен, да се отчита като решена преписка такава, по която наблюдаващ прокурор е възложил извършване на проверка по реда на ЗСВ. Това изкривява статистиката и резултатите на звеното /в случая СП/. Противното би означавало да се отчита като

⁴ Доклад на СП за 2015 г., стр. 9 (табл.)

⁵ Доклад АСП за 2015 г., стр. 21, 22

⁶ Доклад на АСП за 2015 г., стр. 5

⁷ Доклад СП за 2015 г., стр. 9

решено например и досъдебно производство, което наблюдаващ прокурор се е запознал с доказателствата и след това го е възложил със задължителни указания на разследващ орган. Ако се изключат тези преписки /както и изпратените по компетентност, произнасянето по които в повечето случаи не представлява правна или фактическа сложност, респ. не изисква много технологично време/, от общия брой решени такива, би се получил резултат от 6-7 броя годишно на прокурор от Специализираната прокуратура. Това отново категорично сочи, че е възможно и достижимо чувствително подобрене на резултатите на Специализираната прокуратура по тези показатели /и то без това да затруднява съществено останалата дейност на наблюдаващите прокурори и/или законосъобразното им и срочно произнасяне/ и особено що се касае до броя приключените преписки.

✓ **Наблюдавани досъдебни производства**

Както бе посочено през 2015г., прокурорите от СП са наблюдавали общо 299 досъдебни производства (в т.ч. 143 новообразувани, всичките при условията на чл. 212, ал.1 НПК).

Има тенденция на ежегодно увеличение на новообразуваните досъдебни производства, като през 2015г. увеличението е с 51 %.

Всичките новообразувани досъдебни производства, са образувани от прокурор, като няма такива, които да са започнати от разследващ орган при условията на неотложност по чл.212, ал.2 от НПК.

Разследващите органи по делата на СП през 2015г. се разпределят така - 206 броя от делата са разследвани от разследващ полицай в МВР, от които 99 бр. новообразувани. Дела, които са разследвани от следовател от СО - СП - 93 броя, от тях 44 бр. новообразувани/. По 28 бр. досъдебни производства, с формален акт, са били създадени съвместни екипи за разследване, в които влизат прокурори, следователи от СО при СП и разследващи полицаи.⁸

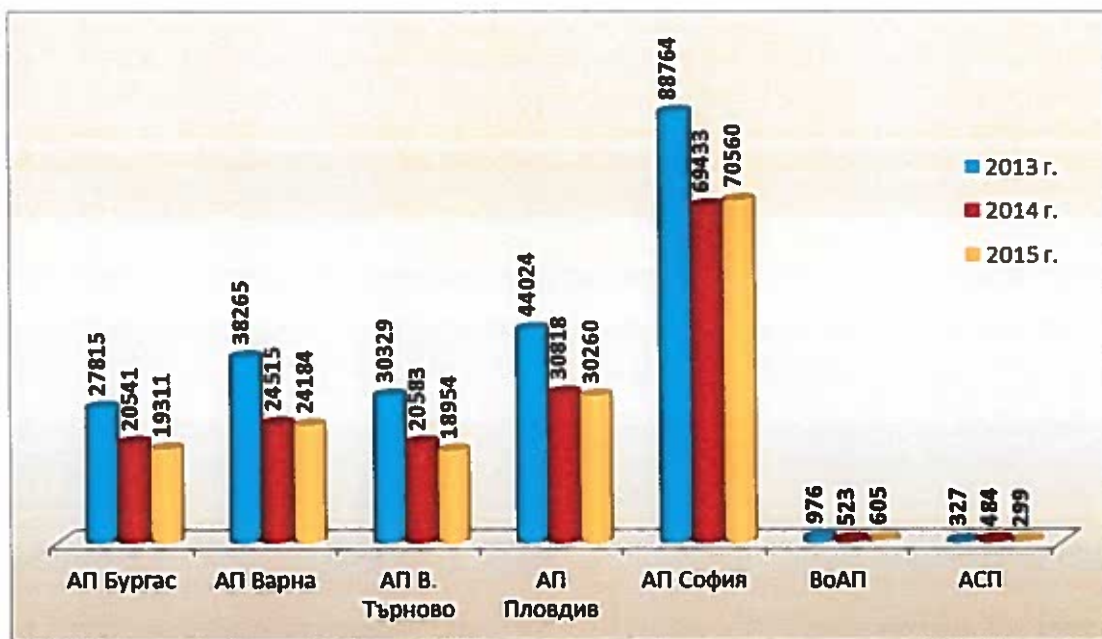
Последното е положителна практика и тенденция, която следва освен да бъде запазена, да бъде и разширена.

За цялата страна са наблюдавани общо 164 173 (166 897; 230 500) ДП, разследвани по общия ред, като новообразуваните са 106 168 (107 564; 119 436). Констатира се намаление както на наблюдаваните, така и на новообразуваните ДПОР в повечето апелативни райони. При наблюдаваните намалението е с 1,6%, спрямо 2014, г. и с 28,8%, спрямо 2013 г., а при новообразуваните – с 1,3% спрямо 2014 г. и с 11,1% спрямо 2013 г.⁹

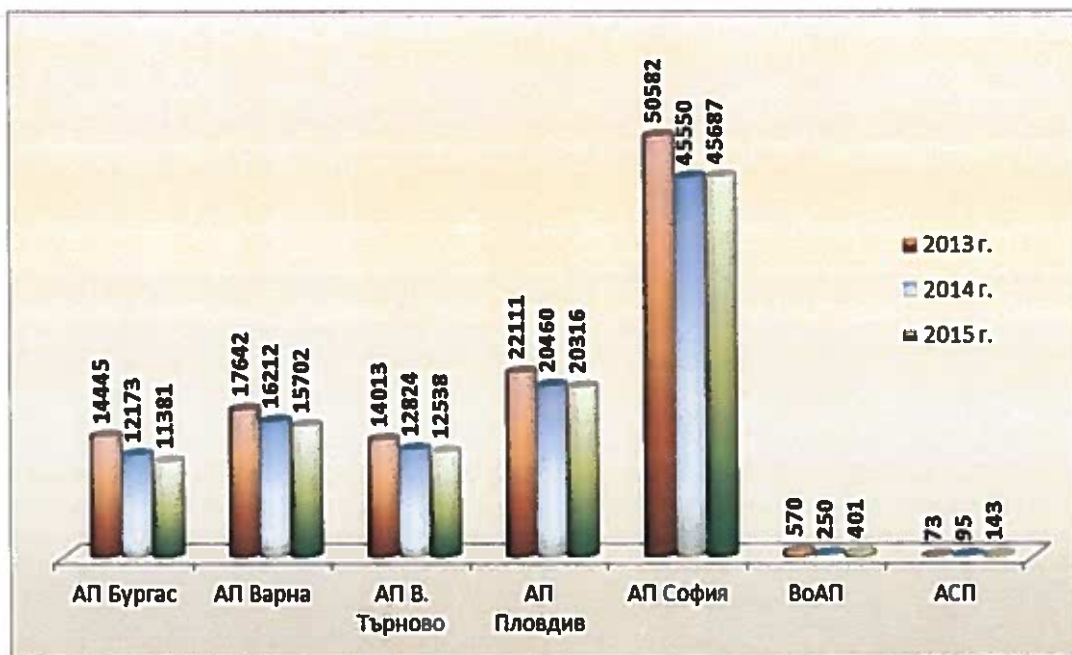
Само в районите на АП София и ВоАП се наблюдава увеличение на наблюдаваните и новообразуваните дела, спрямо предходната година, а при новообразуваните увеличение има и в района на АСП.

⁸ Доклад на СП за 2015 г., стр.10, 11

⁹ Доклад на ПРБ за 2015 г., стр.32

Териториално разпределение, по апелативни райони, на наблюдаваните ДПОР в последните три години¹⁰

Териториално разпределение, по апелативни райони, на новообразуваните ДПОР в последните три години¹¹

Налице е положителна тенденция, нехарактерна за повечето апелативни райони в страната, за чувствително увеличаване на броя на новообразуваните досъдебни производства. Тя индиректно сочи за съществено повишаване на качеството на прокурорската работа по събиране и анализ на данни по смисъла на чл.211 от НПК.

✓ **Натовареност и показатели в СО на СП**

Средната натовареност на един следовател, при 11.6 реално работили следователи, възлиза на 51,3 бр. актове и дейности, в три пъти повече от 2014 г., когато са

¹⁰ Доклад на ПРБ за 2015 г., стр.33

¹¹ Доклад на ПРБ за 2015 г., стр.33

били 18,8. За сравнение, през 2013г. актуализираната средната натовареност на следовател, е възлизала на 13,3 актове и дейности.

Средната натовареност на един следовател, при реално работили 11.6 следователи, възлиза на работа по 11,03 бр. досъдебни производства.¹²

През 2015г. делата на СП, разследвани от следователите в Следствения отдел на Специализираната прокуратура, са общо 112 бр., като нововъзложените за миналата година дела за разследване са общо 62 /шестдесет и две/ досъдебни производства, както следва:

- новообразувани - 43 /четиридесет и три/ броя,
- превъзложени - приети от друга прокуратура - 18 /осемнадесет/ броя,
- образувани след разделяне на досъдебни производства - 1 /един/ брой.

От минал период са останали за разследване 50 /петдесет/ дела. В отчетния период са били върнати от съда за отстраняване на допуснати процесуални нарушения 8 /осем/ броя дела.

По други две досъдебни производства, разследването е било продължено след дадени допълнителни указания от наблюдаващия прокурор по реда на чл.242 от НПК и същите са били приключени в отчетния период.

Възобновени след спиране са били общо 6 /шест/ броя досъдебни производства.

По седем от върнатите от съда за отстраняване на процесуални нарушения дела, разследването е приключило в месечен срок и те са били изпратени на прокурор за предаване на обвиняемите на съд, а по едно досъдебно производство разследването е приключено през януари 2016г.

За 2015 г. следователите в отдела са приключили и изпратили на прокурор общо 53 /петдесет и три/ броя досъдебни производства, както следва:

- 32 /тридесет и две/ дела с мнение за съд по отношение на 207 /двеста и седем/ обвиняеми лица;
- 6 /шест/ с мнение за прекратяване и трансфер на събраните по делото доказателства към други държави;
- 10 /десет/ с мнение за спиране;
- 3 /три/ броя дела с мнение за изпращане по компетентност на други прокуратури;
- 2 /две/ с мнение за присъединяване към други наказателни производства.

През отчетния период на производство в отдела по реда на глава 26 от НПК са били общо десет броя дела. Всички са били приключени в законовия срок.

Неприключените досъдебни производства по описа на следствения отдел при Специализирана прокуратура към 31.12.2015 г., са 75 /седемдесет и пет/ броя, като всички са в законов срок.¹³

Съществен дял от дейността на Следствения отдел на Специализирана прокуратура е свързан с международното сътрудничество по наказателни дела с оглед спецификата на делата за престъпления на организираната престъпност. През 2015г., на следователите в отдела са били възложени за разследване общо 63 /шестдесет и три/ основни молби за международна правна помощ и общо 7 /седем/ допълнителни, по вече изпълнявани такива. От тях, новопостъпили през отчетния период, са били 52 /петдесет и

¹² Доклад за 2015 г. СП, стр. 71, 72

¹³ Доклад на СП за 2015 г., стр. 24

два/ броя, а по 11/ единадесет/ броя молби за международна правна помощ, приети през 2014г., работата е продължила. През 2015 година са новоприети 7 /седем/ броя допълнителни молби за международна правна помощ, по вече изпълнявани такива в отдела: 1 /една/ от 2013г., 3/ три/ от 2014г. и 3 /три/ от 2015г. От изпълняваните молби за международна правна помощ са били приключени и изпратени общо 44 /четиридесет и четири/ броя. Във връзка с изпълнението на молбите, са били допускани и са взели участие в действия по разследване компетентни органи от държави - членки на ЕС - Франция, Белгия, Великобритания, както и служители от Европол. Налице е ръст на приетите за изпълнение молби за международна правна помощ през отчетния период в сравнения с предходния: 63 /шестдесет и три/ основни и 7/ седем/ броя допълнителни през 2015г., през 2014г. – общо 50 /петдесет/ броя.

През 2015г. е налице ръст на броя на разследваните дела в СО на СП. През периода те са били с 20 /двадесет/ броя повече от предходната година. По – големият брой разследвани дела, в сравнение с 2014г., се дължи на завишаване броя на новите дела, възложени на следствения отдел за разследване, както и на повечето възобновени дела след спиране. Това, респективно, води до увеличаване на средната натовареност на следователите в отдела на 11.6 %, в сравнение с отчетната 2014г., когато е била 10.8 %. От новопостъпилите дела в отдела през 2015г. общо шестдесет и две на брой, 43 /четиридесет и три/ са били новообразувани от прокурор при Специализирана прокуратура и едва 18 /осемнадесет/ са били приети по компетентност и възложени за продължаване на разследването на следователите в следствения отдел.

Налице е увеличение броя на обвиняемите по дела, приключили с мнение за съд, с 16 /шестдесет/ лица повече, в сравнение с минал отчетен период.¹⁴

Анализът на тези показатели сочи, че натовареността на следователите остава сравнително ниска, което от своя страна води до неизползване в максимална степен този ресурс. Причините за това според мен се коренят, от една страна в законовите ограничения относно кръга от престъпления разследвани от следовател, и от друга страна на неизползване в пълна степен на правомощията на адм. ръководител по чл.194, ал.1, т.4 от НПК. Следователите от СО-СП са провеждали качествено и в срок съответните действия по разследването. Отчитайки, че следователите при СП разследват дела с фактическа и правна сложност /образувани срещу организирани престъпни групи, извършили престъпления: трафик на хора, разврат, изнудване, престъпления срещу митническия режим, данъчната, кредитната и осигурителната система, документни престъпления, престъпления против паричната и кредитната система, сделки с културни ценности, лихварство и др., а от скоро и престъпления по Глава Първа от Наказателния кодекс/, в съпоставка с описаната натовареност, е реално и възможно да бъдат подобрени посочените показатели и особено приключените досъдебни производства и останалите от предишен период. Считаю, че следва да се наблегне върху осъществяване на по-сериозен контрол от наблюдаващите прокурори и административният ръководител на работата на следователите относно съкращаването на сроковете за разследване. Налице са трайно добри резултати в работата на СО на СП при международното сътрудничество по наказателни дела.

✓ **Обща средна натовареност на прокурорите в СП**

По основния показател „Общ обем на прокурорската дейност“ – 18567 бр. са постановените прокурорски актове /постановления, писма, произнасяния, резолюции, участие в съдебни заседания и др./.¹⁵

¹⁴ Доклад на СП за 2015 година, л.25-27

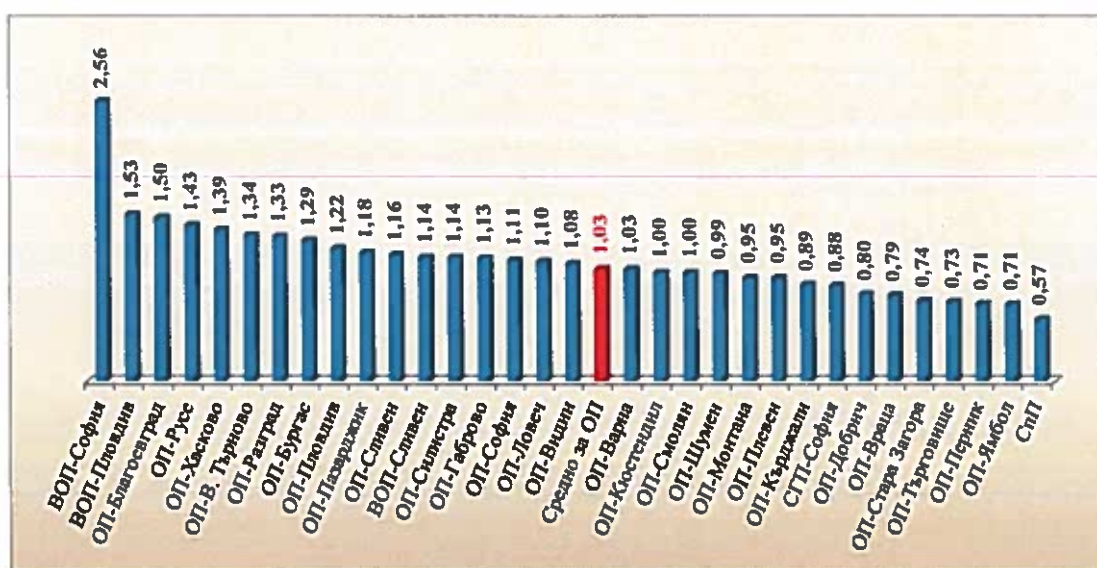
¹⁵ Доклад на СП за 2015 г., стр. 70

Средната натовареност на един прокурор при 14,5 реално работили през 2015 година прокурори по брой наблюдавани досъдебни производства и преписки, възлиза на 20.6 бр. досъдебни производства и 25,4 бр. преписки.

Средно през 2015 година един прокурор е участвал в 72,3 бр. съдебни заседания по дела от общ характер и 17,5 бр. заседания по дела, свързани с мерки за неотклонение.

Средната натовареност на един прокурор, отчетена по разработените от ВКП показатели, при 14.5 реално работили през годината прокурори, възлиза на 1271.7 бр. общо прокурорски актове и дейности.¹⁶

При окръжните прокуратури най - натоварена е ВОП София, която е единствената окръжна прокуратура с натовареност, над дневната норма за натовареност по *Правилата за измерване на натовареността на прокуратурите и на индивидуалната натовареност на всеки прокурор и следовател* (2,56 при норма 2), а прокуратурата с най – малка натовареност е именно Специализираната прокуратура с 0,57.¹⁷

Среднодневна натовареност на един прокурор в окръжните прокуратури¹⁸

По-големият брой наблюдавани дела не води до по-голяма натовареност, поради това, че Правилата отчитат реално изготвени от прокурор актове и извършени действия, т.е. реално извършената работа. По - големият брой на наблюдаваните дела е само предпоставка за по - голяма натовареност, но влияние върху нея оказват и други фактори: фактическата и правна сложност на делото (оценена в Правилата със съответния утежняващ коефициент), броят и видът на постановените по делото актове и извършените действия от прокурор, както и срочността на разследването.¹⁹

При окръжните прокуратури съотношението между среднодневната натовареност на един прокурор, в най – натоварената и най - слабо натоварената прокуратури, е приблизително 4,5:1. Изводът, който може да се направи отново, е че съществува потенциал, позволяващ повишаване на качеството и срочността на прокурорската работа.

¹⁶ Доклад на СН за 2015 г., стр. 70

¹⁷ Доклад на ПРБ за 2015 г., стр. 100

¹⁸ Доклад на ПРБ за 2015 г., стр. 100

¹⁹ Доклад на АСП за 2015 г., стр.10

✓ Срочност

В jednomесечен срок прокурорите в страната са решили 164 474 ДП (178 616; 193 828), което съставлява 99,0% (99,0%; 98,7%) от решенията от прокурор дела – 166 073 (180 448; 196 290). В тригодишния период е налице устойчивост на този дял, като решенията над един месец, спрямо всички решени дела от прокурор, са малко – около 1%.

С най-нисък дял по този показател са големите прокуратури, където логично е най-голям и броят на прекратените и спрените дела – СГП, ОП Варна и ОП Пловдив. С най-висок дял 77,6% (*над два пъти по-голям от средния за страната*) са *военноокръжните прокуратури и Специализираната прокуратура*.²⁰

Решени ДП за срок над 1 месец²¹

Общо	за	159
ПРБ		9
СГП		81
ОП Варна		34
ОП Благоевград		31
СпП		30

Тези данни сочат за спазване на сроковете от съответните наблюдаващи прокурори, но въпреки това, предвид обсъжданата натовареност, следва да бъде съществено намален броят на произнасянията на СП извън този срок. Следва да се засили и контрола от страна на административния ръководител за недопускане на произнасяне на прокурорите извън едномесечния срок.

✓ Относителен дял на прокурорските актове внесени в съда, спрямо наблюдаваните производства

*Относителен дял на прокурорските актове, внесени в съда, спрямо наблюдаваните досъдебни производства в окръжните прокуратури*²²

По този показател Специализираната прокуратура е на второ място в страната. Съотношението на внесените в съда прокурорски актове, спрямо решенията ДП (без прекратените по давност), е от значение при преценката за ефикасност в досъдебната фаза. Това е положителна тенденция, която трябва и може да бъде най-малкото запазена /особено на фона на натовареността на прокурорите в СП /. Това, в съчетание с подобрене на други показатели на СП /най-вече върнатите от СНС дела/ би, довело до цялостен и съществен прогрес в работата на Специализираната прокуратура.

²⁰ Доклад на ПРБ за 2015 г., стр.38

²¹ Приложение № 8 от доклад на ПРБ за 2015 г.

²² Доклад на ПРБ за 2015 г., стр.38

Неприключени и нерешени от прокурор ДП към 31.12.2015 г., чиято досъдебна фаза е с продължителност над 1 година

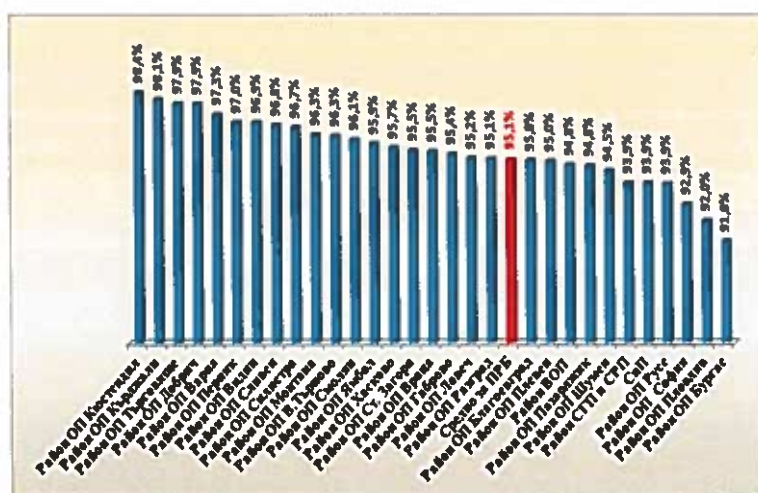
ПРОКУРАТУРА	брой неприключени и нерешени дп срещу ни от 1г. до 2г.	брой неприключени и нерешени дп срещу ни от 2г. до 3г.	брой неприключени и нерешени дп срещу ни от 3г. до 4г.	брой неприключени и нерешени дп срещу ни от 4г. до 5г.	брой неприключени и нерешени дп срещу ни над 5г.	общо
СРП-София	408	150	93	54	125	830
СПП	23	18	18	1	8	68
ОБЩО	1911	703	422	263	543	3842

По този показател СП е на 13-то място от 156 прокуратури. Анализът на това сочи, че прокурорите от СП приключват в разумен срок наблюдаваните от тях досъдебни производства. Това е положителна тенденция, която следва да се запази и надгради /естествено без от това да страда качеството на разследването и събрания доказателствен материал/.

✓ Продължителност на досъдебната фаза

През 2015г. общият брой за страната наблюдавани преписки е намалял с 4,9% спрямо предходната година, като за 2013г. този процент е 2,8%.

Делът на решените преписки, спрямо наблюдаваните, е 95,1% (95,8%, 94,4%), като в тригодишния период това съотношение е устойчиво и трайно високо.²³

Дял на решените, спрямо наблюдаваните преписки, по окръжни райони²⁴

В повечето окръжни райони той е между 95% и 97%, като най-висок е в райони с неголямо ниво на престъпност (ОП Кюстендил, ОП Кърджали и ОП Търговище).²⁵

Макар и на едно от последните места в страната, резултатите на СП показват едно добро ниво на свършената прокурорска работа. Този извод може да се направи при съпоставка на вида дела наблюдавани от СП, които дела се открояват с висока фактическа и правна сложност. Въпреки това, при съпоставка с останалите статистически показатели на СП, отново се налага извод за възможност за чувствителен прогрес.

²³ Доклад на ПРБ за 2015 г., стр.22

²⁴ Доклад на ПРБ за 2015 г., стр.22

²⁵ Доклад на ПРБ за 2015 г., стр.22

✓ **Мерки за неотклонение.**

През 2015 год. прокурорите при СП са внесли в СНС общо 94 бр. искания за вземане на мярка за неотклонение „задържане под стража“ /в сравнение с 2014г. – 145 бр./, от които са уважени 57 бр. искания, а 37 бр. - не са. Успеваемостта тук е 61%. Изготвени са били 23 протеста, от които са били уважени 10 бр., като се наблюдава 43.4% успеваемост, което е с пет процента повече от 2014 година.

За посочения период прокурорите от СП са участвали в 254 бр. заседания по разглеждане на МНО.

През 2015г. са били задържани под стража общо 108 лица. Този брой е приблизително равен на задържаните през 2014г. лица – 107, а за 2013г.- 104 лица. В този период на 14 лица е била наложена мярка за неотклонение „домашен арест“, като за 2014 год. с такава мярка са били 16 лица.

✓ **Исканията за използване на СРС**

Исканията за използване на СРС през 2015 година са 501 бр., като се наблюдава известно намаление спрямо предходния отчетен период (571 бр. за 2014г.). От тях, първоначалните искания са 402 бр., от които 40 бр. не са уважени от Председателя на СпНС, а исканията за продължаване на срока на СРС – 96 бр., от които 3 бр. неуважени. Исканията за изготвяне на ВДС са 130, а изготвените протоколи за ВДС до края на годината са 73 бр.

➤ **Съдебна фаза**

✓ **Прокурорски актове внесени в съда**

През 2015г. общо 126 бр. дела са внесени в съда с 130 бр. прокурорски актове - изготвени са 110 обвинителни актове по отношение на 581 лица и 20 споразумения за 37 лица. Наблюдава се намаление на броя на споразуменията в досъдебното производство. През 2014г. са внесени в съда 144 бр. дела, с изготвени 112 бр. обвинителни актове по отношение на 510 лица.²⁶

Внесени в съд досъдебни производства и прокурорски актове по тях²⁷

През 2015г. прокурорите в Специализираната прокуратура са приключили и внесли в Специализирания наказателен съд обвинителни актове по множество т.нар. „знакови дела“. Отчитайки това, следва да се отбележи запазения ръст на внесените в СНС обвинителни актове. С оглед коментиранията натовареност на прокурорите при СП, е постижимо запазването на тези показатели и тяхното подобряване. Намаленият брой внесени споразумения е естествена последица от изменението на НПК от

²⁶ Доклад на СП за 2015 г., стр. 17

²⁷ Доклад на СП за 2015 г., стр. 18 (табл.)

04.06.2015г., ДВ бр.42/2015г., с което от компетентността на Специализираната прокуратура отпаднаха определен кръг т.нар."леки или битови престъпления".²⁸

✓ Върнати от съда дела

Върнатите от съда дела е един от основните показатели за ефективността на прокурорската работа. За съжаление по този показател Специализираната прокуратура не може да се похвали с добри резултати. През 2015 година са върнати общо 44 наказателни дела, което представлява 34 % от общо внесените в съда актове /обвинителни актове и споразумения/- 130 бр. През 2015г. Специализираният наказателен съд е образувал 152 наказателни дела от общ характер по внесените прокурорски актове. Разликата между внесените в съда досъдебни актове и образуваните в съда дела се дължи на обстоятелството, че част от досъдебните производства са внасяни в съда по два пъти.²⁹

От общо върнатите 44 наказателни дела, внесени от СП са 42 дела – 40 дела с обвинителен акт и 2 неодобри от Специализиран наказателен съд споразумения. Внесени от други прокуратури са 2 наказателни дела.³⁰

През 2015 г. са внесени 31 протести срещу върнати от съда дела. Разгледани от съда са 28 броя, като от тях са уважени 6 броя. Неразгледани до края на отчетния период са 3 протеста.³¹

През 2014г. са върнати 70 наказателни дела, което представлява 46 % от общо внесените в съда актове 151 бр. /обвинителни актове и споразумения/. От върнатите 70 наказателни дела, внесени от СП са 46 бр. дела, а внесените от други прокуратури са общо 24 бр.³²

Обезпокоителен е фактът, че сред причините за връщане на делата от съда във фаза досъдебно производство са:³³

- Технически грешки - разминавания между часове и дати на привличания и предявявания; грешки при изписване на имена. Процесуални нарушения, които са безспорни и се дължат изцяло недоглеждане на разследващите органи и прокурорите.³⁴
- Липса на елементи от състава на престъпление, противоречие между словесна и цифрова квалификация. Нарушения при привличане и предявяване на материалите по делото. Липса на произнасяне по висящи обвинения.³⁵
- Лошата организация на работата на прокурорите в Специализираната работа.³⁶

²⁸ Доклад на СП за 2015 г., стр.18-23

²⁹ Доклад на СП за 2015 г., стр.36

³⁰ Доклад на СП за 2015 г., стр.36

³¹ Доклад на СП за 2015 г., стр.40

³² Доклад на СП за 2015 г., стр.36, 37

³³ Доклад на СП за 2015 г., стр.38

³⁴ Доклад на СП за 2015 г., стр.38

³⁵ Доклад на СП за 2015 г., стр.38

³⁶ Доклад на СП за 2015 г., стр.39

³⁷ Доклад на СП за 2015 г., стр.38

За сравнение с доклада на ПРБ за 2015 г., общо за страната се отчита намаляване на абсолютния брой върнати дела от съда на прокуратурата в последните три години – 1 710 за 2015 г. (1 864; 2 004), но следва да се има предвид и тенденцията на намаляване на внесените в съда актове. Средният брой върнати на прокурор дела за окръжните прокуратури е 0,9 на прокурор, като най - сериозен е проблемът в Специализираната прокуратура, която за поредна година е с най-висок дял върнати дела.

От една страна, причините за тези негативни резултати по отношение на големия брой върнати от съда дела са от техническо естество, при цифрово или текстово изписване на обвиненията, но от друга, те се коренят в нарушенията, допускани от прокурора при изготвяне на обвинителния акт, като например несъответствие между обстоятелствена и диспозитивна част, правна квалификация на деянието, непосочване на съставомерни признаци на деянието, нетълно описание на фактите и обстоятелствата, обосноваващи повдигнатото обвинение. Към тази категория считам, че не би следвало да се проявява солидарност, още повече, че грешки от подобен род за прокурори от Специализираната прокуратура с не малък стаж, не би следвало да се допускат.

Усилията ми следва да бъдат именно в насока - на свеждане до минимум процента на върнатите от съда дела и извършване на сериозен анализ на всички причини за тази устойчива негативна тенденция.

✓ **Оправдателни присъди и решения, оправдани лица**

През отчетния период по внесени обвинителни актове са осъдени 192 лица и са оправдани 26 лица.³⁸

Процента на оправданите спрямо осъдените лица за 2015г. е 8.5 % ;

Най-голям е броят на лицата, осъдени за престъпления по чл.321 от НК – 79, които съставляват 22.2 % от общо осъдените лица.

На следващо място са лицата, осъдени за престъпления по чл.214 от НК – 26 бр. или 14.8 %.

Следват осъдени за престъпления по чл.354а от НК – 22 бр. или 12.5%.

Седем лица са осъдени за престъпления по чл.195 от НК, което е 4 % от осъдените лица.

Пет лица са осъдени за престъпления по чл.280 НК, което е 2.8 % от осъдените лица.

Четири лица са осъдени за престъпления по чл.339, ал.2 от НК, което е 2.2 % от осъдените лица;

Осъдените лица през 2015г. за други престъпления са като следва: за престъпления по чл.142 от НК- 6 бр., чл.142а от НК- 5 бр., чл.143 НК- 2 бр., чл.144,ал.3, пр.2 от НК – 1 бр., чл.159 НК – 2бр., чл.159г от НК- 1 лице, 196 от НК-1 бр., по чл.213 от НК – 1 бр, по чл.213 а от НК – 2 бр., по чл.216 , от НК – 1 лице, по чл.234 от НК- 1 лице, по чл.242 от НК-2 лица, по чл.244 от НК-1 лице, по чл.339а НК -1 лице, по чл.354 от НК-2 лица, по чл.354в от НК- 2 лица, като за всяко от тези престъпления процента на осъдени лица е под 5 %;³⁹

През 2014г. осъдените за престъпления по чл.321 от НК са били 38.9% от общо осъдените лица, а тези за престъпления по чл.354а от НК са били 18.8%; през 2013г.

³⁸ Доклад на СИ за 2015 г., стр 30

³⁹ Доклад на СИ за 2015 г., стр 30, 31

осъдените за престъпления по чл.321 от НК са били 50 % от общо осъдените лица, а тези осъдени за престъпления по чл.354а от НК са били 16 %;

В графичен изглед структурата на осъдените лица е следната⁴⁰:

Като част от причините за допускане на оправдателни присъди може да се изтъкне промяна в акцента от съда на доказателствения материал в хода на съдебното следствие при условията на прилагане на принципа на непосредственост при събиране на доказателства, подкрепящи обвинителната теза. Други от тях обаче се коренят в повърхностна или неправилна преценка на наблюдаващия прокурор, при извършване на действията след завършване на разследването, изготвяне на немотивиран и несъобразен с доказателствата по делото прокурорски акт, както и неосъществен ефективен прокурорски надзор, в хода на досъдебното производство при събиране на доказателствата. В тази насока следва да се насочат усилия към обезпечаване на досъдебните производства с достатъчен по обем и качество доказателствен материал и прецизност при внасяне на делата в съда. Отново се налага категоричен извод за реална възможност за подобряване на този важен показател за дейността на СП.

✓ **Изпълнение на наказанията и другите принудителни мерки.**

През 2015г. в Специализираната прокуратура са получени за изпълнение общо 68 съдебни актове /по лица/ – присъди и определения за одобряване на споразумения, с които са осъдени 175 лица и са наложени общо 165 наказания. В сравнение с 2014 г., когато са получени за изпълнение общо 65 съдебни актове /по лица/ – присъди и определения за одобряване на споразумения, е налице увеличение на същите с 0.9 %. В сравнение с 2013 г., когато са били получени за изпълнение общо 105 съдебни актове /по лица/– присъди и определения за одобряване на споразумения, е налице намаление с 15.4 %.

Разпределението им по видове наказания е, както следва: лишаване от свобода – 151 бр., пробация – 6 бр. и глоба – 18 бр. Запазва се тенденцията от предходните години преобладаващият брой от налаганите наказания да е лишаване от свобода, като останалите наказания съставляват незначителен дял. През 2014г. наложените наказания лишаване от

⁴⁰ Доклад на СП за 2015 г., стр.30, 31

свобода са били общо 59 бр., съответно през 2015г. броят на наказанията лишаване от свобода е увеличен 3 пъти.

От общия брой получени съдебни актове през периода – 68 бр. са били изпратени за изпълнение общо 58 бр. (85.2 % от получените) присъди. Всички съдебните актове са били изпратени от прокурора на органа по изпълнение в срок.

Реално са били приведени в изпълнение общо 51 бр. съдебни актове, за които е получено уведомление за започнато изпълнение на наказанието, всичките касаят изпълнение на наказание лишаване от свобода. През периода е отложено по реда на чл.415 НПК наказание, наложено на едно лице. В края на 2015 г. са останали неприведени присъди по отношение на десет лица с наложени наказания лишаване от свобода, тъй като по отношение на две от тях се чака групиране на наказания, относно три лица не е получено потвърждение от делегираната прокуратура, че са задържани лицата и по отношение на пет такива лица са изискани справки относно задържания и мерки за неотклонение с цел приспадане на същите.

В края на 2015г. по изпратени за изпълнение присъди с наложено наказание „Лишаване от свобода“ не са задържани 2 лица /с натрупване от предходните години/. Същите са обявени за общодържавно издирване.

През 2015 година прокурорите при Специализираната прокуратура са изготвили 14 бр. предложения до съда за произнасяне по реда на чл.306, ал.1, т.1, т.2, и т.3 от НК и са участвали в 56 съдебни заседания по образуваните общо 52 производства. В сравнение с 2014г. изготвените предложения до съда по реда на чл.306 ал.1 т.1, т.2 и т.3 НК, когато са били 9, се отбелязва увеличаване на броят им. В сравнение с 2013г., изготвените предложения до съда по реда на чл.306, ал.1, т.1, т.2 и т.3 НК са били 25.

Към края на 2015 година 11 от предложенията са уважени, две не са, а едно е останало неразгледано.

През 2015г. няма незаконосъобразно приведени в изпълнение съдебни актове от прокурори при Специализираната прокуратура.⁴¹

Тези данни сочат висока бързина и ефективност в работата на прокурорите и деловодния състав по изпълнение на присъдите. Налице са трайно добри резултати в дейността по изпълнение на наказанията и другите принудителни мерки.

➤ **Международна правна помощ**

През 2015г., продължава тенденцията, съществен дял от дейността на Специализирана прокуратура да бъде свързан с международното сътрудничество по наказателни дела с оглед спецификата на делата, разследването по който е от компетентност на Специализирана прокуратура.

В периода 01.01.2015г. до 31.12.2015г., прокурорите при Специализирана прокуратура са работили по общо 77 преписки /дела/ с международен елемент. За сравнение, през същият период на предходната 2014г., прокурорите при СП са работили по общо 47 такива преписки, а през 2013г. са разгледани общо 50 преписки /дела/ с международен елемент, т.е. статистическите показатели показват тенденция към значително увеличаване на броя дела от такъв характер. Налице е увеличение през 2015г. на броя на преписките с международен елемент в сравнение с тези за 2014г. с 61 %.

В горепосочените преписки /дела/ са включени общо 71 молби за правна помощ /при 44 такива за 2014 и 43 за 2013г./, като отново следва да се отрази значително увеличаване на броя на молбите за правна помощ през отчетният период, а именно с

⁴¹ Доклад на СП за 2015 г., стр 40-42

61.9%. От общият брой молби за правна помощ за 2015г.: 18 изходящи – изготвени и изпратени от прокурорите при Специализирана прокуратура до съдебните органи на други държави, 53 молби за правна помощ /при 18 входящи за същият период на 2014г./, който са получени за изпълнение от компетентните органи на други държави/ и 4 ЕЗА. Освен изложеното през 2015г. чрез механизма на трансфер са приети 2 наказателни производства от чужда държава. През периода са създадени 3 съвместни екипа за разследване, докато през 2014г. не са създавани такива.

За период - 2014г. - прокурорите при Специализирана прокуратура са изготвили 4 молби за правна помощ и са приели за изпълнение 40 такива, а през 2013г. са изготвили 9 молби за правна помощ и са приели за изпълнение 27 такива.

✓ **МПП приети за изпълнение в Специализирана прокуратура:**

През 2015 година прокурорите при Специализирана прокуратура са работили по общо 53 бр. молби за международна правна помощ /12 от тях са от предходен период 2014г./, получени от друга държава, като всички са приети за изпълнение. Следва да се отрази, че почти всички постъпили и приети молби по международно - правното сътрудничество, са от страни членки на ЕС (5 бр. от Холандия, 17 бр. от Румъния, 5 бр. от Германия и др.). Изпълнени и върнати на молещата държава са общо 33 молби за правна помощ, а 20 не са изпълнени. За сравнение, през същият период на 2014г. са изпълнени и върнати на молещата държава общо 23 молби за правна помощ. Част от неизпълнените молби /20 бр./ са приети за изпълнение през месеците ноември и декември 2015г., което е причина за неизпълнението им към момента. От приетите за изпълнение молби през периода 53 такива са възложени на следователи от Следствен отдел към Специализирана прокуратура.

Приетите за изпълнение молби за международна правна помощ /53 бр./ съставляват 28 % от новообразувани преписки на Специализирана прокуратура /общо 183 бр./, извън наблюдаваните 299 бр. досъдебни производства.

МПП, които са възложени от прокурори при Специализирана прокуратура:

През 2015г. са възложени 18 бр. молби за международна правна помощ до други държави по 9 бр. досъдебни производства, образувани и наблюдавани от Специализирана прокуратура. Броят им значително се е увеличил в сравнение със същият период на 2014г., когато са били изготвени и изпратени 4 молби за правна помощ. Почти всички са отправени до страни членки на ЕС /1 бр. до Унгария, 2 бр. до Кипър и др./.. Освен това, прокурорите са изготвили 3 предложения до ВКП отдел „Международен“ за изпращане на молби за правна помощ до САЩ по 3 досъдебни производства.

През 2015 година са изпълнени и получени от замолените държави 2 бр. молби за правна помощ, от възложените общо 18 бр. през 2015г.

През 2015 година са създадени 3 съвместни екипа за разследване между българските и компетентните власти на чужди държави за разлика от 2014г., когато не са създавани такива, но броят им е равен на този за 2013г. когато са били създадени също три екипа за съвместно разследване.

Приети са две досъдебни производства за разследване в Специализирана прокуратура по трансфер през 2015г., като за същият период на предходната 2014г. също са били приети 2 досъдебни производства по трансфер от други държави, т.е. броят им се е запазил.

✓ **Издадени ЕЗА**

През 2015г. са издадени общо 4 ЕЗА от прокурори при Специализирана прокуратура, 3 от които с оглед приключване на досъдебно производство, като до момента същите не са изпълнени и 1 с цел привеждане в изпълнение на присъда, която е

изпълнена. През предходната 2015г. е изпълнена и една ЕЗА, изготвена по досъдебно производство през 2014г.

За сравнение през същият период на 2014г. е била издадена само 1 ЕЗА, докато 2013г. са издадени 3 ЕЗА.т.е броят им през 2015г. се е увеличил.⁴²

Може да се направи категоричен извод за трайна тенденцията, съществен дял от дейността на Специализирана прокуратура да бъде свързан с международното сътрудничество по наказателни дела, както и за качествена работа на прокурорите и следователите в тази област.

➤ **Обобщен анализ на показателите на Специализираната прокуратура по видове престъпления спрямо останалите окръжни райони**⁴³

По показател „ОПГ“, Специализираната прокуратура е на първо място от общо 35 позиции.

2015 г. - ОПГ

Окръжни райони	Наблюдавани ДП	Новообразувани ДП	Приключени ДП	Решени ДП	Прокурорски актове, внесени в съда	Предадени на съд лица	Върнати от съда ДП	Осъдени и санкционирани лица с влязла в сила присъда/решение	Оправдани лица с влязла в сила оправд. присъда/решение
Общо за ПРБ	406	133	252	225	134	591	44	71	15
СПП	325	131	206	182	125	551	43	58	14
СГП и СРП	48	0	28	25	4	14	0	0	0

По показател „Корупция“, Специализираната прокуратура е на последно място от общо 35 позиции.

Окръжни райони	Наблюдавани ДП	Новообразувани ДП	Приключени ДП	Решени ДП	Прокурорски актове, внесени в съда	Предадени на съд лица	Върнати от съда ДП	Осъдени и санкционирани лица с влязла в сила присъда/решение	Оправдани лица с влязла в сила оправд. присъда/решение
Общо за ПРБ	2976	1039	1588	1573	485	613	95	312	79
СГП и СРП	790	188	394	354	123	152	44	32	32
СПП	10	4	6	6	6	21	0	15	0

⁴² Доклад на СП за 2015 г., л.57-61

⁴³ Приложение № 8 от Доклад на ПРБ за 2015 г. – Решени ДП от прокурор над 1 месец за 2015 г.

По показател „Пране на пари“, Специализираната прокуратура е на десето място от общо 35 позиции.

Окръжни райони	Наблюдавани ДП	Новообразувани ДП	Приключени ДП	Решени ДП	Прокурорски актове, внесени в съда	Предадени на съд лица	Върнати от съда ДП	Осъдени и санкционирани лица с влязла в сила присъда/решение	Оправдани лица с влязла в сила оправд. присъда/решение
Общо за ПРБ	318	73	118	119	39	94	6	24	0
СГП и СРП	114	24	28	28	1	2	1	0	0
ОП Варна	34	10	15	15	6	14	0	4	0
ОП Русе	31	6	13	13	2	3	0	3	0
ОП Пловдив	19	7	0	10	1	14	0	0	0
ОП Бургас	16	2	5	4	1	2	1	0	0
ОП Търново	15	5	7	6	2	3	1	1	0
СпП	14	2	11	6	6	28	0	0	0

По показател „Злоупотреби с еврофондове“, Специализираната прокуратура е на едно от последните места. На първо място са СГП и СРП.

Окръжни райони	Наблюдавани ДП	Новообразувани ДП	Приключени ДП	Решени ДП	Прокурорски актове, внесени в съда	Предадени на съд лица	Върнати от съда ДП	Осъдени и санкционирани лица с влязла в сила присъда/решение	Оправдани лица с влязла в сила оправд. присъда/решение
Общо за ПРБ	425	196	205	220	97	116	4	88	5
СГП и СРП	87	24	40	45	21	21	0	18	1
СпП	2	0	0	0	0	0	0	0	0
ВОП София	1	0	1	1	1	8	0	0	0
ВОП Пловдив	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ВОП Сливен	0	0	0	0	0	0	0	0	0

По показател „Престъпления против данъчната система“, Специализираната прокуратура е на 20-то място от общо 35 позиции.

Окръжни райони	Наблюдавани ДП	Новообразувани ДП	Приключени ДП	Решени ДП	Прокурорски актове, внесени в съда	Предадени на съд лица	Върнати от съда ДП	Осъдени и санкционирани лица с влязла в сила присъда/решение	Оправдани лица с влязла в сила оправд. присъда/решение
Общо за ПРБ	4689	2119	2714	2722	1128	1292	61	1092	46
СГП и СРП	827	228	351	345	120	140	9	113	9
СлП	83	31	22	22	21	89	0	2	1

По показател „Кредитни карти“, Специализираната прокуратура е на едно от последните места.

Окръжни райони	Наблюдавани ДП	Новообразувани ДП	Приключени ДП	Решени ДП	Прокурорски актове, внесени в съда	Предадени на съд лица	Върнати от съда ДП	Осъдени и санкционирани лица с влязла в сила присъда/решение	Оправдани лица с влязла в сила оправд. присъда/решение
Общо за ПРБ	2632	1366	1787	1847	244	284	8	244	8
СГП и СРП	983	526	635	619	32	38	1	38	3
СлП	4	1	2	2	2	9	0	0	0

По показател „Наркотици“, Специализираната прокуратура е на 25-то място от общо 35 позиции.

СГП и СРП	2664	2096	2127	2243	422	518	24	300	15
СлП	70	14	42	20	16	45	0	12	0

По показател „Трафик на хора“, Специализираната прокуратура е на второ място в страната , след ОП Бургас.

Окръжни райони	Наблюдавани ДП	Новообразувани ДП	Приключени ДП	Решени ДП	Прокурорски актове, внесени в съда	Препратени на съд. лица	Върнати от съда ДП	Осъдени и санкционирани лица с влязла в сила присъда/решение	Оправдани лица с влязла в сила оправд. присъда/решение
Общо за ПРБ	294	85	163	166	51	99	5	49	4
ОП Бургас	51	11	19	23	7	9	3	10	0
СПП	39	4	18	16	15	46	0	1	0

✓ Организация на административната дейност

Административният ръководител, съгласно чл.140 от ЗСВ, организира и ръководи дейността на прокуратурата. Своевременно са изготвяни необходимите заповеди за дейността на СП.

Деловодната дейност е съобразена с нормативните изисквания в системата на прокуратурата. Водят се изискуемите книги и регистри.

Разпределянето на преписките и делата в СП се е осъществявало на принципа на случаен подбор, в изпълнение на чл. 9 от ЗСВ и Заповед № ЛС-№36/09.01.2012г. на Главния прокурор на РБ., чрез използване на програмния продукт Law choice до 30.11.2015г. От 01.12.2015г. съгласно Заповед №РД-02-41/14.10.2015г. на Главния прокурор на РБ за създаване на организация в Прокуратурата на РБ за разпределение на преписките и досъдебните производства чрез модула за случайно разпределение УИС 2 и утвърдените с тази заповед Правила за приложението на разпределението на преписките и досъдебните производства на принципа на случайния подбор в Прокуратурата на РБ, разпределението се осъществява чрез модула УИС II.⁴⁴

Със Заповед № 2/2012 на Административния ръководител на АСП е създадена организация за екипност между СП и АСП в работата по текущите досъдебни производства. В същата е уреден подробно механизмът, по който се взимат на специален надзор наблюдавани от СП наказателни производства.

През 2012 г. Главният секретар на МВР е издал писмено указание рег. № 1-9447/02.04.2012 г., с което са възприети и наложени правила за съвместната работа между СП и органите на МВР. Тези правила съдържат регламент на първоначалното докладване на оперативните разработки, на подготовка и планиране на реализация, на изготвяне и прилагане на СРС и др. Този регламент е усъвършенстван през 2013г. и 2014г.,

⁴⁴ Доклад на СП за 2015 г., стр.62

в съвместен тристранен документ подписан от Главния прокурор на РБ, Министъра на вътрешните работи и Председателя на ДАНС.⁴⁵

III. Достижения и проблеми в досегашната дейност на Специализираната прокуратура

Без обективна оценка на постигнатото от Специализираната прокуратура и идентифициране на основните проблеми в работата, няма как да бъдат очертани целите и набелязани мерките за подобряване на дейността ѝ. Направеният анализ в т. II позволява сравнително точно да бъде направено това. Подобряване на дейността на Специализираната прокуратура може да се постигне само ако се запазят положителните тенденции и практики, които да бъдат надградени и развити. От друга страна това трябва да бъде съчетано с мерки за преодоляване на констатираните проблеми от всякакъв характер. Следва да се отбележи, че такъв подход смятам /в случай, че бъде избран за административен ръководител на СП/ да прилагам постоянно дори и в ежедневието си дейност. Дори организационен проблем с нисък интензитет, понякога може да рефлектира негативно върху цялостната дейност на структурата. Затова, както вече посочих, смятам да прилагам този подход постоянно, а не само и единствено на годишна база. Важен аспект на това е, и че този начин на работа и направения на негова база анализ следва да е най-вече обективен и критичен. Много лесно е да се наблегне на едни статистически показатели и да се negliжират други. Особено когато е ясно, че цифрите не могат да обхванат напълно точно всички особености на прокурорската работа и/или подлежат на различна интерпретация. За много от тях просто няма и не може да има количествени показатели чрез които напълно прецизно да бъдат отчетени. Няма как да бъдат постигнати целите, които обществото очаква от Специализираната прокуратура ако предварително се задава един положителен краен резултат от анализ на тенденциите в дейността на структурата и след това спрямо него се напасват/интерпретират статистическите показатели. Това често срещано според мен в обществото ни явление би довело и води по естествен начин до непостигане на стоящите пред държавата ни /и пред Специализираната прокуратура в частност/ цели. В крайна сметка обаче няма как реалното състояние сравнително обективно да не бъде отчетено при безпристрастен анализ.⁴⁶ Затова смятам, при описания от мен подход, критично и точно да отчитам постигнатото и възникналите трудности. Това ще даде на мен и на колегите от Специализираната прокуратура възможност да вървим напред към постигане на крайните цели, стоящи пред нас и държавата - резултати и преодоляване на слабостите в борбата с корупцията и противодействието на организираната престъпност.

1. Достижения в досегашната дейност

В най-общ план за краткия период от създаването на СП като новосъздадена национална прокуратура, са постигнати едни от най-важните първоначални цели, а именно:

- ✓ организационно и кадрово изграждане;

⁴⁵ Доклад на СП за 2015 г., стр. 62

⁴⁶ Доклад на ЕК относно напредъка на РБ по МСП от 28.01.15 год.

Доклад на ЕК относно напредъка на РБ по МСП от 27.01.16 год.

Позиция на ръководството на прокуратурата по доклада на ЕК относно напредъка на България по Механизма за сътрудничество и проверка от 27.01.16 година

- ✓ осигуряване на добра материално-техническа база позволяваща нормална и спокойна работа на магистратите и съдебните служители;
- ✓ начало на изпълнението на пряката ѝ дейност по преписки и наказателни производства, съобразно функционалната ѝ компетентност по НПК;
- ✓ начало на развитие на капацитета на прокуратурата;
- ✓ първоначално утвърждаване и стабилизиране на институцията.

Налице са и първите добри резултати от създаването и дейността на Специализираната прокуратура. Най-важните от тях са :

- ✓ видим ръст на броя на разследваните дела в СО на СП;
- ✓ стремеж и увеличаване на средната натовареност на следователите в СО-СП;
- ✓ увеличение броя на обвиняемите по дела, приключили с мнение за съд;
- ✓ значителен ръст на приетите за изпълнение молби за международна правна помощ, което може да се тълкува като знак на повишено доверие от страна на партниращите прокуратури от чуждите държави;
- ✓ тенденция към увеличаване на наблюдаваните преписки;
- ✓ тенденция на ежегодно увеличение на новообразуваните досъдебни производства, като през 2015 год. увеличението е с 51 %;
- ✓ въведена добра практика по досъдебни производства с фактическа и правна сложност с формален акт да бъдат създавани съвместни екипи за разследване, в които влизат прокурори, следователи от СО при СП и разследващи полицаи;
- ✓ положителна тенденция, нехарактерна за повечето апелативни райони в страната, за чувствително увеличаване на броя на новообразуваните досъдебни производства сочеща за съществено повишаване на качеството на прокурорската работа по събиране и анализ на данни по смисъла на чл.211 от НПК;
- ✓ водещо място в страната по показател внесени в съда прокурорски актове, спрямо решенията ДП, сочещо за ефикасност в досъдебната фаза на работата на магистратите от СП;
- ✓ приключване от прокурорите при СП в разумен срок на наблюдаваните от тях досъдебни производства;
- ✓ висок дял на решенията, спрямо наблюдаваните преписки, сочещ на трайно много добра прокурорска работа на фона на високата фактическа и правна сложност на наблюдаваните от СП казуси;
- ✓ нисък процент на оправданите спрямо осъдените лица за 2015г. - 8.5 % съпоставен с спецификата на наблюдаваните дела;
- ✓ трайно добри резултати в дейностите по изпълнение на наказанията и по международно-правно сътрудничество - висока бързина, качество и ефективност в работата на прокурорите и деловодния състав;
- ✓ подобрени стойности по основни показатели на работата в Специализираната прокуратура;
- ✓ ръст на обема прокурорска дейност с 63,15 % и съответно увеличение на средната натовареност на един прокурор по брой произнасяния;
- ✓ внесените в съда обвинителни актове са със значително нараснал ръст на т.нар. "знакови дела";
- ✓ два пъти повече са осъдителни присъди, постановени по внесените обвинителни актове 2015г. спрямо 2014г. като за първи път се постигат осъдителни присъди спрямо „знакови лица“, както и такива по дела за организирани престъпни групи, чиято дейност е насочена срещу данъчно осигурителната система;
- ✓ значително увеличаване на броя на осъдените лица;

- ✓ създаването в началото на месец април 2015г. на нов отдел „Данъчен“ в Специализираната прокуратура, чиято работа е съсредоточена само и единствено в престъпленията свързани с данъчно осигурителната система на РБ;
- ✓ тясно взаимодействие на магистратите от отдел "Данъчен" с експерти от Национална агенция по приходите и методическото ръководство на отдела с от двама висококвалифицирани прокурори от отдел „Специализиран“ на Върховна касационна прокуратура;
- ✓ активно използване на института на споразумението при решаване на делата в заключителната и съдебна фаза;
- ✓ използването на СРС в досъдебната фаза е в съответствие с ЗСРС и НПК, като е създадена среда за ефективен контрол и прецизност в използването им след анализ на всички доказателства по конкретните дела;
- ✓ постигнато е добро качество в прокурорската работа по изготвянето на искания за вземане на мярка „Задържане под стража“ при съблюдаване на законовите предпоставки за това;
- ✓ създадена е организация по контрол на разследванията от наблюдаващите прокурори чрез съвместни срещи с разследващите органи и даване на писмени указания, поставяне на проблеми и набелязване на мерки за преодоляването им;
- ✓ въведената практика на ежемесечно изслушване на прокурорите по отдели относно актуалното състояние на досъдебните производства;
- ✓ предприети от края на 2015 година мерки за преодоляване на организационните проблеми в СП, както и тези свързани с микроклимата в колектива на структурата;
- ✓ добрата практика прокурорите изготвящи обвинителни актове по тежки и обемни дела и особено по дела в процедура по чл.368 от НПК, да се освобождават от участие в съдебни заседания;
- ✓ екипен принцип на работа с активно участие и на прокурорите от АСП и практика за съвместно обсъждане на конкретни наблюдавани досъдебни производства;
- ✓ въведената практика за ежеседмично подаване по електронен път на прокурорите информация за:

- сročността на делата и преписките;
- задържаните лица;
- актуалното състояние на процедурата по връчване на постановления за частично прекратяване на наказателни производства;
- актуалното състояние на сроковете по дела, по които е налице процедура по Глава 26 от НПК.

Описаните резултати обективно са констатирани и оценени от Европейската комисия в доклада за напредъка на България по механизма за сътрудничество и проверка от 27.01.2016 година, където е посочено, че *"..... България създаде специализирани съд и прокуратура за борба с организираната престъпност, което вече започва да постига известни резултати, що се отнася до заведени в съда дела и брой на осъдителните присъди."*⁴⁷

В техническия доклад придружаващ доклада на ЕК за напредъка на България по механизма за сътрудничество и проверка от 27.01.2016 година се сочи : *"..... 6.1 Едно от предимствата на тези специализирани институции е, че компетентността им обхваща цялата територия на страната. За прокуратурата това дава по-цялостна картина на организираната престъпна дейност, като ѝ позволява да свързва по-добре дела в различни райони и по различно време. Друго предимство е установяването на*

⁴⁷ Доклад за напредъка по МСП от 27.01.16 година, л.10

известна дистанция, спрямо натиска на местно ниво. Според събраните сведения, някои организирани престъпни групи са били в състояние да осъществяват дейността си при относителна безнаказаност, благодарение на способността си да упражняват натиск в съдебните и правоприлагащите институции на местно равнище. ...Що се отнася до вече постигнатото, има признаци, че специализираните институции са започнали да дават известни резултати. Според получените сведения има тенденция към нарастване на броя на внесените в съда обвинителни актове и на постановените осъдителни присъди, както и намаляване на броя на оправдателните присъди"

2. Основни проблеми в досегашната дейност

В анализа си на проблемите в работата на Специализираната прокуратура, няма да се спирам на фактори, извън това структурно звено на ПРБ. Затова не смятам да коментирам установените от ЕК „сложни разпоредби и формалистични наказателни процедури“,⁴⁸ поредната реформа в МВР и измененията в ЗДАНС и ЗМВР, с които Дирекцията за Борба с организираната престъпност отново е обособена като Главна дирекция и функционира като такава от 14.02.2015г. /единствено компетентна да осъществява разследването по дела на Специализираната прокуратура/, липсата на специални процесуални инструменти, необходимостта от законодателни промени в редица области, проблемите свързани с качеството на полицейското разследване и оперативната работа и други. Не ги смятам за незначителни, напротив считам, че те дават сериозно негативно отражение на резултатите на Специализираната прокуратура, а и на ПРБ в цялост. Преценката ми е, че те не би следвало да бъдат коментирани в една концепция като настоящата, а по скоро в отчетен доклад за дейността на съответната структура. Искам да уточня, че съзнавам и наличието на множество други причини от обективен и субективен характер, свързани и влияещи на обсъдените от мен по-долу проблеми на Специализираната прокуратура. Ще коментирам само онези от тях, които могат и следва да бъдат променени в резултат на работата на Специализираната прокуратура, респ., на нейният административен ръководител. Не приемам определени неуспехи да се обясняват и оправдават само и единствено с външни за СП проблеми. Ще се опитам да очертая най-важните, свързани и влияещи си един на друг групи от проблеми.

➤ проблеми от организационен характер

Един специфичен проблем от тази категория /нехарактерен, най-малкото с такъв интензитет, за други прокуратури/, най-общо може да бъде формулиран като сериозни проблеми в микроклимата на колектива рефлектиращи и свързани с организация на работата в Специализираната прокуратура. В края на месец септември 2015г. с Решение на Висшия съдебен съвет е дисциплинарно освободен от длъжността „Административен ръководител на Специализирана прокуратура“ прокурор Светлозар Костадинов Костов. В доклада на СП за 2015 година изготвен от сегашното ръководство⁴⁹ се констатира:

- *лоша организация на работа на магистратите в СП;*
- *липса на организация на работа на канцеларията и съдебната администрация на Специализираната прокуратура;*
- *нездрава атмосфера в Специализираната прокуратура, породена от характерови особености на предишния Административен ръководител;*
- *липса на прозрачност и равнопоставеност на магистратите и служителите в СП;*

Сочи се и липса на всякаква комуникация на прокурор Светлозар Костов с прокурорите и съдебните служители, толериране на едни прокурори, следователи и служители за сметка на други чрез разпределяне на по - малко работа и по - малко участия

⁴⁸ Доклад за напредъка по МСП от 27.01.16 година, л 11

⁴⁹ Доклад на СП за 2015 година, л 78

в съдебни заседания, неетично и грубо отношение към магистрати и служители и много други. Лично за мен са стряскащи констатации от рода „налагане на недостъпност до Административния ръководител – приемно време налагане на изключително формална комуникация чрез писане на доклади“⁵⁰. Информацията намираща се докладите на АСП⁵¹ и СП за 2015 година, съпоставена с общодостъпни източници на информация, сочи за напълно погрешни методи и начини на ръководство, довели /или най-малкото съществено допринесли/ за влошени отношения между членове на колектива на Специализираната прокуратура и текучество на кадри. Това по естествен начин е довело до сериозни проблеми с организацията на работа на магистратите и съдебните служители, демотивация, влошаване и/или липса на прогрес при резултатите на Специализираната прокуратура. В описаните доклади тези затруднения се сочат в основната си част за преодоленни. На базата на съществуващата информация и практическия си опит обаче смятам, че период от няколко месеца е крайно недостатъчен за преодоляване на проблеми от такъв характер.

През 2014г. и през 2015г., в периода до края на месец септември на Административния ръководител на СП, почти не са били докладвани лично и непосредствено случаи и материали от органите на МВР и ДАНС, особено през 2015г. в периода до края на месец септември/ с изключение на официално изпратените по пощата материали/. Практиката на личния и непосредствен контакт на това ниво, при който да се докладват и обсъждат случаи на МВР и ДАНС, е възстановена в началото на месец октомври 2015г.⁵² Считам, че за пълно преодоляване на този проблем и възстановяването на личния контакт със съответните служби на МВР и ДАНС /неизбежно рефлектиращо върху резултатите на СП/, са необходими целенасочени усилия в доста по продължителен времеви отрязък.

В тази група проблеми считам, че следва да се посочи недостатъчната по обем дейност за повишаване квалификацията на прокурори и разследващи органи. Ако се изключат мероприятията със съвещателна и общотеоретична насоченост, тези с практическа стойност остават не повече от 5-6 за 2015 година. От всичките не е проведено нито едно обучение на тема свързана с престъпления против данъчната система. Във връзка с противодействието на тероризъм и борбата с корупцията прокурори от СП са участвали само в:

- 17-19.11.2015г. гр.Тирана, Албания – Международна конференция за противодействие на тероризма и чуждите терористични бойци
- 03-05.12.2015г. гр.Банско, семинар „Анализ на практиката по противодействие на корупционни престъпления, извършени от организирани престъпни групи. Разследване на тероризъм“⁵³

Следва да се посочи и констатирания вече проблем, изразяващ се в липсата на достатъчно работни помещения за магистратите при СП. Също така СО на СП се помещава в сградата на НСлС на бул. „Г.М. Димитров“ № 42. Това обстоятелство създава допълнителни фактически затруднения свързани с работата по конкретни дела и при взаимодействието между следователи и прокурори.

➤ **проблеми, касаещи основни статистически показатели от дейността на Специализираната прокуратура**

⁵⁰ Доклад на СП за 2015 година, л.76-77

⁵¹ Доклад на АСП за 2015 година, л.81-82

⁵² Доклад на СП за 2015 година, л.63

⁵³ Доклад на СП за 2015 година, л.66-68

Причините за проблемите от този характер са, както от субективно естество, така и от организационно, като намирам, че ръководството на СП и отделните магистрати е следвало да положат по големи усилия към подобряване качеството на прокурорската работа. Следва да се отбележи, че по статистически данни магистратите от СП са с най-слаба натовареност, което позволява според мен, подобрене на повечето показатели на СП.

Показателят върнати от съда дела е не само висок сам по себе си /34%/, но по него Специализираната прокуратура е на едно от водещите места в страната. Върнатите от съда дела за мен е един от основните критерии за ефективността на прокурорската работа. Съпоставим е може би само с броя оправдателни присъди и оправдани лица. Сравнявайки го със слабата натовареност на СП, спрямо останалите окръжни прокуратури, се налага извод освен всичко друго и за некачествена работа на отделни магистрати. Причини от друг характер наистина съществуват, но те в по голямата си част са налице и останалите прокуратури в ПРБ .

Недостатъчно ефективна е и работата по корупционните престъпления. За 2015г. те са едва три процента от общия дял разследвани и наблюдавани от СП досъдебни производства. В голямата си част такъв род деяния се извършват от организирани престъпни групи и посочения по горе процент не е добър показател за работата на СП. Тук също са налице и външни фактори способстващи за този негативен резултат /примерно липса на качествени материали от оперативните служби и др. /, но отчитайки ги, се запазва извода за нужда от съществен прогрес на СП в борбата с корупцията. Считаю, че не е създадена и организация на нужното ниво в тази насока.

Сходни са изводите, които се налагат при престъпленията против данъчната система. Въпреки видимия прогрес в тази насока и предприетите организационни мерки, резултатите са далеч от целените. По този показател СП е на 20 място в страната от 35 позиции, при положение, че този род престъпления отново е характерен за дейността на организирани престъпни групи.

При коментиранията натовареност е недопустимо съществено натрупване от предишен период /и особено на преписки/, както и констатиране на случаи за произнасяне извън законоустановените срокове. С още по - голямо основание това се отнася за констатираните от АСП, голям брой случаи, при които наблюдаващите прокурори от СП не спазват разпоредбата на чл. 234, ал. 4 от НПК, за своевременно изпращане на мотивирано искане, за удължаване на срока за разследване, като закъсненията варират от няколко дни до няколко месеца.⁵⁴

Друг очертаващ се проблем от тази група е недостатъчната активност на прокурорите при СП относно вземане на мерки за обезпечаване на глобата, конфискацията и отнемането на вещи в полза на държавата (чл.72 от НПК), както и на разноски по делото (чл.73а от НПК). Подобна е ситуацията и при инициране на производства по чл.83а от ЗАНН. Тези два инструмента, с които разполага всеки прокурор при СП, са от съществено значение за борба с корупцията и противодействие на организираната престъпност.

➤ **проблеми свързани с общественото доверие в Специализираната прокуратура**

Този кръг проблеми е характерен не само и единствено за СП, но и за ПРБ и съдебната власт в цялост. За формирането и развитието им влияят множество фактори по отношение на които магистратите не разполагат с възможност за въздействие. Част от тях са с дори и със субективен характер. Въпреки това смятам, че СП и нейният административен ръководител могат и трябва да действат активно, за увеличаване на общественото доверие в дейността им, а оттам и на съдебната власт като цяло.

⁵⁴ Доклад на АСП за 2015 година, л 32

Спецификата на делата които наблюдава Специализираната прокуратура я превръщат в един от основните фактори за резултати в борбата с корупцията и организираната престъпност, а и за отбелязване на съществен напредък на РБ по механизма за сътрудничество и проверка. С оглед на това гражданското общество е в правото си да задава въпроси, а Специализираната прокуратура дължи максимално точни и честни отговори в рамките на законните възможности за това. За мен няма съмнение, че изграждането на доверие и провеждането на равнопоставен диалог с медиите, НПО и гражданите ще спомогне за положителна промяна в тази негативна тенденция.

IV. Набелязване на цели за развитието на Специализираната прокуратура и мерки за тяхното достигане.

Основните цели, които смятам, че стоят пред Специализираната прокуратура и пред мен в случай, че бъда избран за административен ръководител на тази прокуратура, са насочени към преодоляване на очертаните вече проблеми а именно:

- решаване на организационните проблеми, създаване на спокоен за работа микроклимат и повишаване мотивацията на колектива;
- значително подобряване на основните статистически показатели на СП;
- повишаване на общественото доверие в Специализираната прокуратура;

Подобно на проблемите, свързани са и резултатите при евентуалното им отстраняване. Така постигането макар и частично на една цел, т.е. отстраняването на някой от текущите проблеми, би спомогнало за положителна промяна или осъществяване на друга такава цел. Всички в крайна сметка биха допринесли за желания краен резултат - чувствителна промяна в положителна насока по отношение на борбата с корупцията и противодействието на организираната престъпност.

1. Решаване на организационните проблеми, създаване на спокоен за работа микроклимат и повишаване мотивацията на колектива

Организацията на работата създадена от административния ръководител считам, за най-важната дейност от значение за нормалното функциониране и изпълнение на задачите стоящи пред Специализираната прокуратура. Съгласно разпоредбата на чл.140 от ЗСВ административния ръководител на съответната прокуратура организира и ръководи дейността ѝ, назначава и освобождава служителите в нея. Смятам информирано да подкрепям решения на магистратите и съдебните служители в СП, като по този начин способствам за нормална и спокойна работна среда.

- На първо място ще направя всичко възможно за утвърждаване на ясни критерии за количествено и качествено „измерване“ на работата. Ще предложа въвеждането на обективен, качествен критерий за сложност на наказателните производства. Въвеждането на такъв показател, е задължително условие поради огромната разлика в делата /по обем, брой обвиняеми лица и престъпления, за които се води/ и съответно времето, което отнемат за запознаване и решаване. Всичко това ще допринесе за целената от мен равномерна натовареност на прокурорите, следователите и съдебните служители.
- На следващо място ще обърна внимание на комуникацията и координацията между прокурори и съдебни служители, с цел подобряване на работния процес и минимизиране на техническите пропуски.
- Ще положа усилия за създаване на прозрачна процедура по подбор и избор на служители /квалифицирани и мотивирани кадри, допринасящи за по - добра

ефективност в работния процес/, с цел напълно прекратяване на констатирата в доклада на СП за 2015 година практика, за поставяне на доверени хора в конкурсните комисииите по назначение на служители.

➤ Ще провеждам нормална и колегиална, постоянна и неформална комуникация с прокурорите и съдебните служители, без толериране на едни и за сметка на други и при еднакъв подход в сходни случаи. Ще подържам такъв ежедневен контакт с цел своевременно решаване на възникнали организационни, технически и други проблеми и в частност такива възникнали по конкретни досъдебни производства. Ще наложа модел, избягващ личния елемент в работата и отношенията между колегите и между тях и административния ръководител на СП. Ще създам доверие в колектива, липсата на което според мен е една от основните причини за създалите се проблеми в СП. Ще работя за създаване на среда, на откритост и недопускане на дистанция между магистрати и служители, както и между тях и ръководството на СП.

➤ С оглед недопускане уронване авторитета на прокуратурата в цялост, и в частност този на СП, мой приоритет ще бъде стриктното спазване на етичните правила и норми от всички прокурори и съдебни служители.

➤ Ще работя за създаване на среда на взаимопомощ в колектива. В тази насока няма да толерирам всякакви форми на неколегиално отношение, съществуващи в някои прокуратури, като например излизане в отпуск с цел избягване на съдебни заседания по дела от фактическа и правна сложност, или с цел преразпределяне на натрупал се доклад на други колеги и други лоши практики в тази насока.

➤ Следва да се повиши мотивацията в колектива, което неминуемо ще подобри ефективността и показателите в работата. За това смятам, на базата на пълно познаване способностите на всеки: характер, емоционалност и лични проблеми, да подхожда индивидуално към отделния член на колектива. Част от мерките в тази насока вече описах. Искам да се спра отделно на възможностите на административния ръководител да инициира и самостоятелно да налага поощрения и наказания. Становището ми е, че налагането на видове наказания, които са от компетентността на административния ръководител, следва да се извършва при необходимост от това, но все пак своевременно. Имам намерението да прилагам тези законови инструменти, без да прехвърлям ненужно отговорността към Висшия съдебен съвет и Инспектората към него. Съзнавам, че по-лесна е наложената практика, отговорността да се прехвърля на ИВСС и ВСС, но смятам, че административния ръководител следва да вземе ясно и навременно отношение към допуснатите слабости и нарушения. По този начин, ще се прекрати в зародиш тяхната ескалация и неблагоприятно отражение върху дейността на цялата СП. Разбирам, че не е лесно, особено при сложността на делата в СП, да се реши въпросът, кога е налице основание за налагане на дисциплинарни наказания за бездействие, което неоправдано забавя наказателното производство /чл.307 ал.4 т.2 от ЗСВ/. Трябва да се има предвид, че една от основните /и основателни/ причини за критики към работата на прокуратурата в цялост, е именно бавното разследване по делата. Възнамерявам да отчитам спецификата на делата с висока фактическа и правна сложност, но не и да насърчавам неоправданото и механично продължаване на едно досъдебно производство в дълъг период от време. В тази насока, преди да пристъпя дори към обмисляне на налагане на наказания, лично ще провеждам разговори с наблюдаващите прокурори за причините за възникналите проблеми в работата им.

➤ Ще бъде извършена цялостна проверка и анализ на издадените заповеди от страна на административния ръководител на Специализираната прокуратура, чрез които е била организирана работата в прокуратурата до настоящия момент. В случай на необходимост и констатирани проблеми, дейността ще бъде приведена в съответствие с актуално действащите актове, издадени в прокуратурата и ВСС, регламентиращи

прокурорската работа. Ще бъдат издавани своевременно заповеди, при всяко изменение в нормативната база, съобразно съотносимостта им към структурното звено. В тази насока ще бъде засилен, както формалния така и неформалния контрол от страна на административния ръководител върху дейността на отделните прокурори и съдебни служители.

- Ще създам организация, за редовно обучение на съдебните служители в съответствие с длъжностните им характеристики и възложените им задачи. Това ще се извършва и чрез вътрешни обучения, провеждани в условията на реална практика от по-опитните служители.
- Стриктно ще се спазва принципа за случайно разпределение на преписките и делата. В тази връзка, системно ще се изготвят справки до административния ръководител от съответните съдебни служители, които да информират за натовареността на прокурорите във всеки един момент.
- Ще предприема всички възможни мерки и действия в рамките на правомощията си за решаване на констатираните проблеми от материално-технически характер.
- Ще направя всичко възможно за увеличаване или трансформиране с две щатни бройки за длъжността „Заместник на административния ръководител в СП“. Смятам, че с оглед по - добра организация на дейността на СП и контрола върху дейността на магистратите, за всеки от съществуващите отдели, следва да отговаря ресорен заместник на административния ръководител. Този модел е доказал своята ефективност в други прокуратури на територията на страната.
- Ще се постарая да продължи и да се подобри етичното и колегиално отношение между СП и СНС.
- Ще създам организация за провеждането на периодични срещи с директорите на ОД на МВР и началниците на териториални сектори БОП-МВР. Това е необходимо с оглед запознаване с криминогенната обстановка и подобряване на взаимодействието на СП с тези служби.

2. Значително подобряване на основните статистически показатели на СП

Както вече посочих, следва да се положат по целенасочени усилия към подобряване качеството на прокурорската работа. Обстоятелството, че магистратите от СП са с най-слаба натовареност /при всичките условности свързани с този статистически показател/, позволява съществено подобрене на повечето от останалите показатели на СП. В тази насока ще бъдат запазени и разширени по обхват и интензитет наложените се в работата на Специализираната прокуратура добри практики влияещи на показателите на структурното звено в цялост а именно:

- въведената добра практика по досъдебни производства с фактическа и правна сложност, с формален акт да бъдат създавани съвместни екипи за разследване, като приложното поле на делата, по които става това трябва да бъде разширено чувствително.
- създаденият отдел „Данъчен“ в Специализираната прокуратура, чиято работа е съсредоточена само и единствено в престъпленията, свързани с данъчно осигурителната система на РБ. Този отдел следва да бъде подкрепен кадрово и ресурсно, както и с допълнителни обучения с практическа насоченост. При възможност следва се увеличи състава на служителите на НАП.
- създадената организация, по контрол на разследванията от наблюдаващите прокурори чрез съвместни срещи с разследващите и даване на писмени указания,

поставяне на проблеми и набелязване на мерки за преодоляването им. Следва да се увеличи интензитета на тази дейност, включително избягване на формализма при горното, чрез използване на съвременните технически средства за комуникация /посредством електронни съобщения и други/.

- въведената практика на ежемесечно изслушване на прокурорите по отдели, относно актуалното състояние на досъдебните производства. Следва контактът на административния ръководител с отделните магистрати да е по - чест, както и последните да знаят, че по всяко време могат и трябва да поставят пред административния си ръководител възникнали въпроси и проблеми по преписките и делата.
- „добрата практика“ на прокурорите, изготвящи обвинителни актове по тежки и обемни дела и особено по дела в процедура по чл. 368 от НПК, да се освобождават от участие в съдебни заседания. Следва, при внимателен анализ за всеки отделен случай, този подход, да се възприеме /за кратки периоди съобразени със съответната специфика/ и по отношение на магистрати, работещи по изключително сложни и обемни казуси.
- екипният принцип на работа с активно участие и на прокурорите от АСП и практиката за съвместно обсъждане на конкретни наблюдавани досъдебни производства.
- въведената практика за ежеседмично подаване по електронен път на прокурорите информация. Тази информация следва да се докладва и на административния ръководител, с оглед предприемане на съответни организационни и други мерки.

Отделно като кандидат за поста Административен ръководител на СП, в случай че бъде избран, си поставям следните цели и мерки за постигането им:

- Важен приоритет ще продължи да бъде подобряване координацията между прокурори, разследващи органи и структурите на МВР за постигането на срочно и ефективно разследване. За тази цел, ще се създаде по - добро взаимодействие с полицейските служби и ДАНС, както и за своевременното подаване на информация от МВР и ДАНС за престъпления, от компетентността на Специализираната прокуратура, както и ще се стимулира засилването активността на следователите при СО-СП. Следва да се изчисти от формалности и разшири /най-малкото като интензитет/ практиката за работа по делата на принципа на екипността – провеждане на работни срещи, с участието на надзорен прокурор, наблюдаващ прокурор, следовател, разследващ полицай, оперативен работник, служители към НАП или Агенция „Митници“. В тази насока изключително важно е първоначалното докладване на оперативните разработки, подготовката и планиране на реализация, изготвянето и прилагане на СРС и др. с цел събиране на по-късен етап достатъчни по обем и качество доказателства. Въз основа на писмено указание рег. № I-9447/02.04.2012 г., с което са наложени правила за съвместната работа между СП и органите на МВР и тристранния документ подписан от Главния прокурор на РБ, Министъра на вътрешните работи и Председателя на ДАНС през 2013 година, ще бъде създадена организация, избягваща формалните процедури и водеща до бързина и качество на този процес. С цел подобряване на съвместната работа, ще се провеждат периодични срещи с ръководството на тези структури, като по проблеми на разследването участие ще вземат съответните ръководители на провеждащите тази дейност звена на МВР. На тези срещи ще бъде извършван анализ по възникнали проблеми в работата и набелязване на мерки за преодоляването им. В тази връзка ще работя за изграждането на добро сътрудничество и климат на разбирателство и доверие между СП, ГДБОП-МВР и ДАНС.
- Изключително сериозен проблем, който си поставям за решаване, е свързан с броя на върнатите дела от съда. С оглед общата натовареност на прокурорите, намирам за

недопустимо, процентното съотношение на внесените в съда обвинителни актове и броят на върнатите такива. С оглед на това ще предприема редица мерки, които естествено ще бъдат допълвани и разширявани в процеса на работата ми.

- С вътрешен акт ще бъде създадена организация по недопускане на съществени процесуални нарушения, водещи до връщането на делата от съда и на следващо място, ще бъде създадена организация за ефективно наблюдение на хода на наказателните производство в съдебна фаза.
- Ще бъде изисквано от прокурорите, и контролирано от административния ръководител, осъществяването на ефективен контрол и полагане на максимални усилия, за събиране на достатъчен по обем доказателствен материал, правилното му анализиране и прецизност при изготвяне на обвинителните актове и недопускане на процесуални нарушения на фазата на досъдебното производство. Следва да се съсредоточат усилия в прецизиране на правната квалификация на обвиненията, съобразно доказателствения материал, проверка на процесуалните действия на разследващите органи, прецизиране при изготвянето на крайния прокурорския акт.
- Ще се изготвят краткосрочни справки до административния ръководител, за новопостъпилите върнати от съда дела.
- Ще продължи практиката за ежемесечно обсъждане, съвместно с АСП, на причините за връщане конкретни дела, като така практика ще се въведе за по кратки периоди и само за колектива на СП.
- По отношение на прокурори, допускащи системни слабости в изготвянето на прокурорските си актове, ще бъде оказвана методическа помощ от колеги с по-голям опит, прокурори от АСП и/или административния ръководител на АСП. Ще се анализира, дали този негативен резултат, не се дължи на фактори /натовареност, лични и др./, които административния ръководител има възможност да промени.
- Основен приоритет, ако заема поста административен ръководител на СП, ще бъде по-активното ангажиране на следователите в процеса на разследване по два начина. Първият е възлагането на повече дела с правна и фактическа сложност на следователи /възможността по чл.194, ал.1, т.4 от НПК/, тъй като съм убеден, че Следствения отдел на СП разполага с достатъчен кадрови и професионален капацитет. Другият начин е засилване на участието и инициативността на следователите по делата, възложени им за разследване. Поставям си за цел да засиля активността на следователя, като разследващ орган за сметка на прокурора, в чиито функции следва да остане организационата и аналитичната дейност и вземането на крайни, стратегически решения. В това отношение ще мотивирам прокурорите да изискват личен /устен/ доклад от съответния следовател, при който би следвало доказателствената информация да е поднесена в обобщен вид и така да се дадат насоки на разследването. Ще се насърчава непрекъснатия контакт между наблюдаващ прокурор, следовател, оперативен работник и/или разследващ полицаи. Не смятам да променям индивидуалния стил на работа на прокурорите, а само ще демонстрирам, че по този начин те ще пестят своето време. В тази връзка, ще се осъществява постоянно връзка с разследващите полицаи при ГДБОП и при нужда ще им се оказва организационна и методическа помощ.
- Ще се изискват периодично обобщени справки, въз основа на които ще се набелязват конкретни действия, мерки и срокове за приключване т.нар. „знакови дела“.

- Ще се засили контролът от страна на административния ръководител за недопускане на произнасяне на прокурорите извън срок. В тази насока, от съответния съдебен служител ще се изготвя справка по отношение на дела, по които остават 7 /седем/ дни до приключване на разследването и не е поискано удължаване на срока на разследване нито от наблюдаващия прокурор, нито от разследващия. В тази връзка, ще се извършва и стриктен контрол, относно направените искания за продължаване срока на разследване по чл.234, ал.3 от НПК. Исканията трябва да са обосновани и мотивирани, разкриващи динамиката на разследването и реалната необходимост от продължаване срока на разследването.
 - Ще изисквам възискателност от прокурорите към разследващите органи, по отношение изпълнение на служебните си задължения при извършването на необходимите действия по разследването на дадено досъдебно производство. По отношение на разследването, следва, обаче не само да се иска от разследващите да бъдат инициативни и да произвеждат качествено разследване, но тук е и ролята и мястото на наблюдаващия прокурор, да контролира и направлява разследването с конкретни, точни и ясни указания и да провокира тази активност у разследващия чрез личен пример. В тази връзка, следва да се работи в преодоляването на процесуалната пасивност.
 - Основен принцип в работата ми ще бъде по възможност наблюдаващият прокурор от самото начало да участва в процеса, до постановяването на присъдата и само в случай на невъзможност това да не се спазва. При по сложни и важни дела, ще се осигурява участието на повече от един прокурор едновременно, с оглед осигуряване на заменяемост на колегите и по-високо качество на работата им.
 - Една от основните спънки при провеждане на досъдебните производства и персонално проблем за прокурорите в хода на разследване, е необходимостта от компетентни експертни оценки, което в конкретни случаи води до сериозни проблеми поради недостатъчен брой вещи лица. Ясно и отчетливо е дефинирана необходимостта от ангажирането на качествени експерти във финансово - икономическата област, които да бъдат устойчиво привлечени към работата на прокуратурата. Показателен пример в това отношение са сложните дела за финансови и данъчни престъпления и необходимостта от високо качество на вещите лица в тази област. Възнамерявам, на професионалния си опит и служебни контакти, да подпомогна колегите от СП при привличане на утвърдени специалисти в необходимите области, притежаващи високо ниво на познания.
 - Официалният анализ на шестмесечна или годишна база дава сравнително точен поглед за тенденциите и проблемите, за съжаление много често обаче след възникването им. Затова като административен ръководител, ще се стремя в кратки времеви периоди, да следя за развитието на тези процеси и показателите на СП, за да мога да предприема своевременни и ефективни мерки.
- Друг важен проблем, който си поставям за решаване е продължителността на разследване в досъдебната фаза, спрямо общата натовареност на Специализираната прокуратура. Трябва да се има предвид, че една от основните /и основателни/ причини за критика към работата на прокуратурата, е именно бавното разследване по делата. Възнамерявам да отчитам спецификата на някои дела с висока фактическа и правна сложност, но не и да насърчавам неоправданото продължаване на едно досъдебно производство за период повече от необходимия. Разбира се, към срочността на разследването не бива да се подхожда механично, защото всяко дело има своя специфика, но този въпрос е от изключителна важност и следва да се ангажира със стриктен контрол. В тази насока, преди да пристъпя към конкретни действия, лично ще провеждам разговори с наблюдаващите прокурори за причините за забавяне.

- Приоритет ще бъде и преодоляване на констатираните проблеми, свързани с недостатъчно ефективната работата по корупционните престъпления и престъпленията против данъчната система.
 - Повечето от описаните вече мерки, при реализирането им разбира се, биха допринесли за положителни промени в констатираните показатели на СП.
 - Отделно, смятам да отделя специално внимание на разследването на тези видове престъпления, като постоянно контролирам текущото състояние на съответните разследвания, тенденциите по тези показатели и създам организационна среда за чувствително по - добро взаимодействие с оперативните служби от МВР и ДАНС отговорни за борбата с този вид престъпност.
 - По - тясната специализация по делата свързани с дейността на организирани престъпни групи, насочени към данъчно осигурителната система, ще продължат да бъдат изведени като приоритет в работата на Специализираната прокуратура.
 - При необходимост /ръст на разследвани престъпления от този вид/, ще бъде създадена подобна организация на работа в СП и по отношение т.нар. "корупционни престъпления".
 - Ще се вземат мерки за повишаването на професионалната подготовка на магистратите /прокурори и следователи/, трябва да е един непрекъснат и динамичен процес. Същият следва да е основно с практическа насоченост. По подробно на тази мярка ще се спра по надолу в изложението си.
 - Тези дела ще се заведат на контрол в специален регистър, като ежесечно административния ръководител ще получава справка от деловодната система за движението на делата по срочността и качеството на разследването, а при необходимост, разследването ще се възлага и на екип от прокурори и разследващи.
- Приоритет и за моята работа, ако заема длъжността административен ръководител на Специализираната прокуратура ще бъде обучението на прокурори, следователи и служители в рамките на специализираната материя, с която работят.
 - Трябва да продължи сътрудничество с НИП по провеждането на обучения за магистрати и съдебни служители. От изключително значение са и съвместните обучения за повишаване на квалификацията на прокурори, следователи и разследващи полицаи, както по отделните методики за разследване на различните видове усложнена престъпна дейност /данъчни престъпления, пране на пари, трафик на хора, скиминг и др./, така и по отделните техники за разследване /ефективно прилагане и използване на СРС – доверителна сделка, служител под прикритие, проследяване, защита на свидетели и т.н./. Трябва да се провеждат и текущи обучения по защита на класифицираната информация в съдебната система, административно обслужване на гражданите и служителите на прокуратурата и други.
 - Трябва да се обърне особено внимание на повишаване на квалификацията на магистратите по отношение разследването на дела отнасящи до:
 - извършени „Престъпления против Републиката“, в частност тероризъм;
 - трафик на хора;
 - корупция;
 - престъпления против данъчната система.

Докато до последния тип дела е създадена определена организация и методическа помощ от високоспециализирани и компетентни прокурори от ВКП /като все пак напълно липсват обучителни мероприятия с практическа насоченост/, не е така

положението при останалите видове опасни престъпления от компетентност на СП. Макар и да няма конкретни дела за тероризъм наблюдавани от СП /и само едно в страната/, следва да се отбележи изключително нарасналия риск в международен аспект от извършване на такива престъпления. С оглед на това единствената компетентна да разследва такъв тип дела, *а именно Специализираната прокуратура, следва да е подготвена кадрово и организационно да посрещне и реши такъв тип задачи.* Превид това, следва да бъдат организирани необходимия брой и обем обучителни мероприятия за магистратите от СП и то основно с практическа насоченост и приложение. В тази насока следва да се подобри организационното взаимодействие между СП от една страна и МВР и ДАНС от друга.

- Следва да се изведе като приоритет и изискване на прецизност обоснованост, необходимост и законосъобразност при изготвяне на искания за използване на СРС. Ще се изготвя анализ на причините довели до неуважаване на направените искания и ще се набелязват мерки заедно с колектива на СП за отстраняване на допуснатите проблеми в тази област.
- Ще се утвърждава специализацията на прокурорите в рамките на съществуващите отдели на СП. Това е необходимо с оглед особеностите на разследваната от тях престъпна дейност. Това е една от основните мерки, които биха повлияли в краткосрочен план върху цялостните показатели на СП.
- Ще положи усилия за стимулиране активността на прокурорите при СП /кореспондиращо с контрол от моя страна/ относно приложението на чл.72 от НПК, съответно чл. 73а от НПК и чл.83а от ЗАНН. За постигане на резултат в тази насока, ще бъде подобро съществено взаимодействието на СП с КОНПИ, Сметната палата и НАП въз основа на Инструкция № 513 от 11.03.2013 г. за реда и сроковете за осъществяване на взаимодействие между КОНПИ, ДАНС, МВР, МФ и ПРБ, Споразумение за създаване и дейност на съвместни екипи между КОНПИ и ПРБ.

3. Повишаване на общественото доверие в Специализираната прокуратура

Работата на служба „Връзки с обществеността“ на СП е насочена към изпълнение на основните ѝ функции и предназначение, възможно най - пълно, навременно, точно и безпротиворечиво информиране на обществеността за работата на СП и утвърждаване на доверието и престижа на Специализираната прокуратура и на ПРБ в обществото. Дейността и до момента е изцяло съобразена с Медийната стратегия на ПРБ, Комуникационната стратегия на съдебната власт 2014-2020г., както и с Работния план на службата за периода 2015-2016г., едновременно с това тя до голяма степен е съобразена и с конкретните условия в съответния момент и произтичащите от тях цели и задачи. Следва да се констатира, че медийната политика на СП обективно е една от най - успешните в системата на ПРБ. Няма да анализирам в подробности възприетите добри практики в тази насока. Ще изложа становището си за необходимата и дължима връзка от страна прокуратурата в посока към медиите, гражданското общество и влиянието на това върху работата на прокуратурата и нейните структурни звена.

Работата на ПРБ и в частност на СП, постоянно е във фокуса на медийното и обществено внимание. Медийната стратегия на прокуратурата според мен трябва да се основава на правото на гражданите да бъдат информирани, гарантирано от Конституцията, при спазване на разпоредбите на Закона за достъп до обществена информация, Закона за защита на класифицираната информация, Закона за защита на личните данни, Закона за съдебната власт и Наказателно-процесуалния кодекс. Медиите, като основно средство за информиране на обществото, в решаваща степен влияят върху формирането на общественото мнение и на обществените нагласи – в това число към прокуратурата, към правосъдието, към съдебната власт и държавността в цялост. По този начин те от своя страна въздействат обратно върху дейността на прокуратурата. Чрез тях тя информира обществото за своята дейност и дори по своеобразен начин се отчита пред

него. В този смисъл, оптималната публичност, откритост, честен подход и прозрачност на работата на Специализираната прокуратура, са в служба на обществения интерес, повишават доверието, правят гражданите съпричастни в борбата с престъпността, предразполагат ги да съдействат на правосъдието и като краен резултат влияят върху борбата с тези негативни явления. С оглед на всичко това, медийната комуникация на прокуратурата трябва да изведе и лансира в публичното пространство и онези теми и проблеми, които имат важно значение за институцията. Не само за нейния престиж, но и за проблемите, с които реално се сблъскват в работата си прокурорите. Застъпвам мнението, че предоставянето на информация за отделни казуси води до фрагментарно и недостатъчно ефективно представяне на работата на прокуратурата. Затова и стремежът ми ще бъде все по-често в публичното пространство да се поставят проблеми и теми, които в средно и дългосрочен план ще определят обществената оценка за дейността на институцията. В пряка връзка трябва да бъдат определяни акцентите и събитията, които да бъдат поставяни във фокуса на общественото внимание. В това отношение споделям виждането, че прокуратурата на Република България може и трябва да активира чрез медиите дискусии по законодателни пречки в своята работа, каквито са примерите с декриминализирането на определен вид престъпления, деформализирането на процеса и т.н. Следва да се набляга върху основни, важни и дългосрочни теми, по които ще се търсят възможности за активиране на публични дебати, в стремеж да се достигне обективна обществената оценка за дейността на прокуратурата. Същевременно е необходим премерен баланс в медийните изяви /съгласно разпоредбата на чл.212 от ЗСВ прокурорите нямат право да изразяват предварително становище по възложените им дела, както и становище по дела, които не са им възложени/. Основните принципи, които ще се спазват са публичност и прозрачност, но тогава и доколкото това няма да попречи на разследването. В това отношение мнението на съответния наблюдаващ прокурор за мен е най - важно и актуално.

Продължавам да смятам, че по дела с особено обществено значение, се дължи от всички звена на прокуратурата честен, своевременен и искрен отговор на поставените въпроси. Това освен в интерес на самите граждани е в интерес и на самата съдебна власт. От опит знам, че недостатъчната информация, води до неправилни трактовки на конкретните казуси, което от своя страна рефлектира неблагоприятно не само върху конкретното организационно звено и върху работата му, но и върху цялата правораздавателна система. Затова ще се стремя Специализираната прокуратура да е максимално възможно открита към медиите, НПО и гражданското общество.

В заключение ще посоча, че като кандидат за административен ръководител на Специализираната прокуратура, възнамерявам да съчетая приемственост с нови решения, които ще вземам след обсъждане и анализ на мненията, с цел издигане престижа на институцията, значително подобряване на показателите от дейността и като краен резултат оправдаване на обществените очаквания свързани с борба с корупцията и противодействие на организираната престъпност.

Използвани източници :

1. Отчетен доклад за дейността на СП за 2015 г.;
 2. Отчетен доклад за дейността на АСП за 2015 г.;
 3. Доклад за прилагането на закона и за дейността на прокуратурата и на разследващите органи през 2015 г.;
 4. Доклади на ЕК до европейския парламент и съвета относно напредъка на България по механизма за сътрудничество и проверка за 27.01.2016 г. и 28.01.2015 г.;
 5. Позиция на ръководството на прокуратурата по доклада на ЕК относно напредъка на България по механизма за сътрудничество и проверка.
-